

Голос України

Влада - Радам!

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 113 (2115) ♦ Середя, 23 червня 1999 року ♦ Ціна договірна

Сумна річниця

Голова
Верховної
Ради
Олександр
Ткаченко,
Президент
України Леонід
Кучма,
Прем'єр-
міністр Валерій
Пустовойтенко
взяли участь в
урочистій
церемонії
покладання
квітів до
Могили
Невідомого
солдата з
нагоди річниці
початку
Великої
Вітчизняної
війни.

Фото Валерія
СОЛОВІЙОВА (ДИНАУ).

У номер

Де червень, там і вересень, а може, й січень

Чергове перенесення покарання України — таким є можливий розвиток подій у Страсбурзі

Одна з останніх змін у порядку денному нинішніх засідань ПАРЄ: ледь за виконання Україною своїх зобов'язань розбили на дві частини. Якщо раніше планувалося зробити це 24 червня до обіду, то тепер вирішено продовжити і завершити обговорення в другій половині дня. Це, втім, не означає, що асамблея вирішила розтягнути задоволення: на ранок четверга відвели час для виступу президента Молдови Петру Лучинськи. Та воно й на ліпше — наша делегація отримала час для останніх, перед вирішальним голосуванням, консультацій та агітацій.
(Закінчення на 12-й стор.).

Є пропозиції щодо нафти

Візит в Україну Прем'єр-міністра Казахстану Нурлана Балгімбаєва відкладено на прохання казахстанської сторони. У Києві планувалося обговорити питання поставок казахстанської нафти в Україну, а також участь Астани у приватизації Лисичанського нафтопереробного заводу. Як повідомляє «Інтерфакс-Україна», нині Україна має намір активізувати переговори з Азербайджаном і Казахстаном щодо реалізації поставок нафти у зв'язку з недостатнім завантаженням наших нафтопереробних заводів. А днями з головою уряду Росії Сергієм Степановим Прем'єр-міністр України Валерій Пустовойтенко також обговорював питання поставок російської нафти в Україну.
Україна готова запропонувати російським або казахстанським інвесторам 51% Лисичанського НПЗ за умови постачання 6 млн. тонн нафти на це підприємство.

«Окупація» міськради

на
підставі
листа людини,
яка його не писала

Минулої п'ятниці у будинку Кіровоградської міської ради з'явилися білці «Беркута» з автоматами.

Міський голова Олександр Нікулін у тому, що відбулося, бачаче неприхований політичний підтекст. У заяві, розповсюдженій прес-центром Кіровоградської міськвиконкомом, зазначається: «Організаторами незаконних дій є адміністрація Президента та обласна державна адміністрація. Їх причиною є те, що міський голова організував у Кіровограді висушення претендента на кандидата у Президенти України президента Асоціації міст України міського голову Черкас В. Олішника, а також активно підтримує його у передвиборній кампанії...»

Конфронтація між міською та обласною владами розпочалася в лютому, фактично з перших днів після призначення головною обласдержадміністрації Валерія Кальченка. «Яблуком розбрату» став розподіл обласного бюджету. Олександр Нікулін вважав, що місту лишається надто мало коштів для нормального функціонування його інфраструктур, Валерій Кальченко — що цілком достатньо.
(Закінчення на 2-й стор.).
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

23

червня

✓ 1888 р. У Києві на Софійській площі відкрито пам'ятник Богданові Хмельницькому.
✓ 1917 р. Центральною Радою ухвалено Перший універсал, яким проголошено суверенітет та автономію України.
✓ 1992 р. У Дагомісі між Україною та Росією підписано угоду про розв'язок міждержавних відносин.

Закон
України
«Про загальну
середню
освіту»

4-7

Подробиці
змови проті
Соні Ганді

12

СПРОБУЙ І ВИГРАЙ!

Традиційно «ГУ» проводить серед своїх передплатників розіграш заохочувальних призів. Тим, хто зробив свій вибір і передплатив нашу газету на 6 місяців — до кінця року, необхідно надіслати до редакції копію передплатної квитанції. На конверті обов'язково зробити позначку «Передплата-99». Розіграватимуться найрізноманітніші призи. І все це завдяки нашим спонсорам:

53. Спільному українсько-польському підприємству «Логос», м. Черкаси (заступник генерального директора Валентина Матішук) — продовольчі набори.

54. Акціонерному товариству «Юрія», м. Черкаси (голова правління Анатолій Волошин) — продовольчі набори.

55. Акціонерному товариству «Черкаське пиво» (голова правління Віктор Носенко) — набори пива.

Нагадуємо, що в розіграші заохочувальних призів візьмуть участь і ті, хто передплатив «ГУ» одразу на весь рік (копії їхніх передплатних квитанцій зберігаються у редакції). Поспішіть зробити свій вибір на користь «Голосу України». Строк передплати обмежений. Спробуйте своє щастя і в розіграші заохочувальних призів. Стежте за наступними номерами «ГУ», де буде продовжено список призів і наших спонсорів. Нехай вам щастить!

Україна готова запропонувати сусідам контрольний пакет

О Унаслідок сильної блискавки було знеслагоджено донецьку шахту ім. 60-річчя Радянської України: майже тисячу гірників, які перебували під землею, виведено на поверхню.
О у Шевченківському районі столиці невідомими обліто фарбою пам'ятник Косіюру.

P.S.

У номер

✓ Київ

Багато галасу даремно

«Галасом без підстав» назвав перший затуник Головної Ради України Адам Мартинюк на прес-конференції у парламенті негативні коментарі деяких мас-медіа з приводу прийняття в першому читанні змін до закону «Про статус депутатів місцевих рад народних депутатів».

Адам Мартинюк наголосив, що йдеться не про повернення депутатської недоторканності, а про порядок притягнення народних обранців, яких підозрюють у скоєнні злочинів, до кримінальної відповідальності. Згідно із прийняттям у першому читанні змінами, це можливо лише за згодою ради. «Я не виключаю, що сім'яра це може домогтися «не здавати» Івана чи Петра», сказав А. Мартинюк. «Однак є можливість апелювати до вищої інстанції — районної, обласної і навіть Верховної Ради. Потреба внесення змін викликана тим, що представники місцевих органів самоврядування зазнають значних утисків від правоохоронців і податківців». На думку А. Мартинюка, необхідно прийняти таку ж норму і для міських та сільських голів.

Противники зміни статусу депутатів місцевих рад заперечують тим, що, мовляв, за депутатськими мандатами нерідко ховаються злочинці «авторитети». «Але хто заважав з часу скасування імунітету для депутатів місцевих рад притягувати їх до кримінальної відповідальності? — відповів на це Адам Мартинюк. — А було притягнуто лише одиниць».

Ще один закон, до якого нині прикута особлива увага, — про вибори Президента, на думку першого заступника голови парламенту, недосконалий. Із його прийняттям квапилися, і документ треба доопрацювати.

Але втручання у закон, коли вибори вже розпочалися, дають підстави Президентіві, застосовуючи право вето на прийняті Верховною Радою зміни до закону, посилається на те, що пропес пішов. Решта зауважень Президента, на думку А. Мартинюка, мають «просто смішні» вигляд.

Відповідаючи на запитання кореспондента «ГЗ» наперсолом Дні Конституції, як виконуються на всіх рівнях закони України, Адам Мартинюк сказав: «На жаль, у країні ніхто не дотримується законів і Конституції. Але неважливо, як кажуть, що Конституція нікуди не годиться. Вона годиться, є структура влади, і повинна бути у всіх гілок влади більш ніж достатньо. Інше питання, що немає це соціальних і економічних можливостей для її виконання».

✓ Чернівці

Буковинська ініціатива

Депутати Чернівецької обласної ради ініціювали зустріч з тим, хто представляє інтереси області в парламенті держави. У зустрічі, проведений у рамках для депутата обласної ради, взяли участь керівники виконавчої влади, члени правління Асоціації органів місцевого самоврядування, голови районних рад, представники політичних і громадських організацій краю.

З одинадцяти народних депутатів України прибула більшість: Віктор Король, Анатолій Корчинський, Георгій Мангученко, Володимир Кирил, Григорій Довганчак, Дмитро Гнатюк. Упродовж трьох годин у відвертих діалогах депутати вели мову про необхідність підтримки місцевих соціально-економічних програм.

На думку голови Чернівецької обласної ради Івана Шилешинського, практика взаємного спілкування долає авторитарність і органу місцевого самоврядування, і народним обранцям, а визначений перелік проблем, які потрібно вирішити, став основою для діяльності депутатів і у Києві, і у Чернівцях.

✓ Фотофакт

Крім гірників, Верховну Раду та адміністрацію Президента пікетують також їхні дружини, вимагаючи погашення заборгованості у зарплаті, регресних позовах, а також стабільної виплати заробленого.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

«Окупація» міськради на підставі листа людини, яка його не писала

(Початок на 1-й стор.). Ситуація нагніталася беззично заяв обох сторін. Врешті-решт претягування бюджету досягло тієї точки, яку називають глухим кутком.

Минуло п'ятниці близько 18-ї години до міськвиконкому прибули три працівники управління по боротьбі з економічними злочинами з вимогою надати їм на підставі листа, підписаного виконувачем обов'язків заступника начальника управління Василем Плотою, фінансову документацію за 1998–99 роки. Олександр Нікулін відмовився, мотивуючи тим, що для вилучення документів листа не достатньо, а також тим, що робочий день закінчився і головний бухгалтер не має на місці. Василь Плоту запропонували опечатати кімнати бухгалтерії. Нікулін не погодився. Тоді Плоту привів до міськвиконкому обранців бійців «Беркута». Нікулін зв'язався телефоном з Олійником, запросив його до Кіровоградської міськради.

На початку першої години ночі він відвідав конкомом обранців бійців «Беркута». Нікулін зв'язався телефоном з Олійником, запросив його до Кіровоградської міськради. На початку першої години ночі він відвідав конкомом обранців бійців «Беркута». Нікулін зв'язався телефоном з Олійником, запросив його до Кіровоградської міськради.

ради з єдиним питанням порядку денного: «Про політичну ситуацію у Кіровограді та дії правоохоронних органів». Сесія засудила дії правоохоронних органів, вирішила не видавати документи, а також продовжити роботу сесії 21 червня у присутності представників політичних партій та засобів масової інформації.

Не дивно, що в понеділок після таких подій сесійна зала більше нагадувала політичну трибуну. Представники партій, депутати були одностайні у своєму прагненні захистити демократію від свавілля чиновників, як у прагненні зникнути Консультів зовсім забули і Конституцію, і законність.

«Верховна Рада вночі прийняла Конституцію, а Кіровоградська міська рада вночі її захистила!» — ця репліка Володимиром Олійником одразу стала крилатою.

Майже в кожному виступі на сесії проводили аналогію з горезвісним 1937 роком. Ажле початок інциденту дала заява, надіслана написана кіровоградцем С. Гришкоком, у якій він просить начальника

управління по боротьбі з економічними злочинами Юрія Курченка розібратися в тим беззаконням, що коїться у стінах міськвиконкому.

У цьому конкретному випадку дивує фантастична оперативність міліції. Заяву написану 18 червня, того ж дня на неї накладено резолюцію «організувати перевірку» і того ж таки дня працівники УДСБЗ з'являються у міськвиконкомі.

Справжньому несподіванкою для депутатів і запрошених стала поява в сесійній залі названого адресата заяви С. Гришкока, який присвелоюдно запевнив

присутніх, що ніякої скарги до міліції не писав. До того ж, у скаргі його неправильно назвали по батькові. — Володимирівч замість Миколайович. Як то кажуть, приїхали.

Ще один сюрприз Олександр Нікулін підніс депутатам на початку сесії. А саме, що обласна державна телерадіокомпанія відмовила міській раді та її виконавчому органу в наданні часу для традиційного шоттінгенового прямого ефіру. Коментар — зайвий.

Олег БОНДАР.

Кіровоград.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

А навіч би ліпше «доктора»...

У політиків часто, як у журналістів під час передвиборчої кампанії, рвотні активізується все живе, навіть тімочні тарішки інполатенції. Сьогодні надворі — президентська виборча кампанія, і коли йдеться про одного з претендентів на цей пост, складається враження, що всі недобудовані заводи, крейсери, літаки, незбагненні наукові відкриття, неопиті рекорди сільських спортсменів і недобиті банди рекетирів тощо лише чекають передвиробничого президентського старту, щоб відити на-гора проклятих, полатенців, поліетимів, ... затишсь властям. Чесно кажучи, сумно, як кажуть серед журналістів, «криза жанру».

Та ось який один з претендентів на президентський пост запропонував дещо сенсаційне. Як з'ясувалося, на час передвиборчих переговорів у декого з їх учасників раптом проявлялися лікувальні здібності, такі собі «а ля кашпировські». І претендент на всю Україну в оточенні «аварійно-рятувальної» команди представників мас-медіа, не кліпнувши оком, ставити лікувальні найвищому органу однієї з гілок влади: хвора, глуха, треба шукати ліки.

Якби я навіть забавив замочатки прізвище цього самоука- «отоларинголога», читав все одно здогадається, виходить з того, що гарантоване право безкарно ганьбити конституційні норми у нас має гарант Конституції.

І що цікаво, для того, щоб встановити, чи має хтось слух, не обов'язково самому чути. Пригадаймо, скільки даремно волали, зверталися прямо і через ЗМІ до Президента, ті само Григорій Омеленченко й Анатолій Ермак, щоб не призначав міністрами Хорішка, Карасика, Лазаренка чи генпрокурором Ворсінова... Утім,

вих слів довірив прем'єр-міністру Леоніду Кучмі унікальне право видавати економічні декрети, що мають силу закону. А не менш «різномірний» Верховна Рада минулого скликання прийняла Конституцію з переліченими положеннями, якими знову надала Президентіві України право видавати економічні укази з питань, не врегульованих законодавством.

То, можливо, заковика у тій особі чи команді, з якою цьому політичному спектру доводиться мати справу?

Хоч би як нагадували нам останнім часом чийсь слова про те, що без лікатури немає переходу від тоталітаризму до демократії, не хочеться вірити, що нинішній глава держави недолічне парламентаризму як один з стовпів демократії. Хоча б тому, що саме парламент у жовтні 1992 року «Благодіє» в Україні новою прем'єр-міністра Леоніда Кучму й автоматично згодом — Президента Кучму.

А щодо «феноменальних лікувальних здібностей», то сьогодні уже ніхто не стане заперечувати, що керівники нашої держави мало отоларингологічних навиків, коли вкрай потрібні навиків хірурга, психолога і психіатра, нарколога і гінекопата...

Нагадаю Леоніду Данилючову, такому, як і сам, вийшло із села, що усі ці навики мусять мати навіть звичайний сільський фельдшер, якого односельці, якщо заслужить, називають гордо «нашим доктором».

Анатолій БЕНЬ.

99. Вибори

Вибори — восени. Порушення — вже влітку

Експерти Інституту політики, які брали участь у засіданні «круглого столу»: «Підсумки першого етапу президентської виборчої кампанії», — зазначили, що під час висування претендентів на кандидата у Президенти України було допущено очевидні порушення виборчого законодавства, які є підставою для визнання виборів нелегітимними. На думку політологів, як мінімум 4 претенденти, в тому числі і Л. Кучма, не мають права бути зареєстрованими як кандидати, оскільки подали недостовірні або неповні дані в деклараціїях про свої доходи.

Також часто на зборах виборців нехтували альтернативними пропозиціями, особливо якщо це стосувалося «одностайної підтримки» нинішнього глави держави, за електоральної підтримки осіб не надавалися приміщення для проведення з'їзду та зборів виборців з висування деяких претендентів (зокрема Е. Марчука та П. Лазаренка).

Але, як підкреслив директор інституту Микола Томенко, ЦВК та Генпрокуратура на ці порушення не реагують. Прорівні можливості претендентів за таких обставин годі й проговорити. Твердою залишається хіба що позиція голови Верховного Суду. Однак і її намагаються нівелювати відомими діями іншої вищезазначеної інституції.

Марічка КОРМУШКИНА.

Боротьба з ЦВК триває

9 червня цього року ЦВК відмовила у реєстрації претендентом у кандидати на посаду Президента народному депутату Олександр Пухалку. Відмова базувалася на тому, що у поданих документах про реєстрацію ініціативної групи є порушення.

Натомість О. Пухалк у своїй заяві говорить, що «я підстав відмови у реєстрації викликаю, м'яко казати, подив». І намагається довести, що саме ЦВК порушує вимоги закону, зокрема щодо наведення у заяві даних про претендента. Окрім того, Олександр Пухалк звертає увагу на те, що людина може бути прописана в одному населеному пункті, а проживати — в іншому. Народний депутат у заяві також стверджує, що на голову місцевої сільської ради В. Новобораня чинився шалений тиск за проведення зборів, а кількість виборців була «точнена» за допомогою кількості посадочних місць у сільському клубі.

Олександр Пухалк вважає: «Постанова ЦВК видана з порушенням чинного законодавства, не відповідає фактичним обставинам і повинна бути скасована самою ЦВК у судовому порядку».

Володимир КОРОЛЮК.

Гарант Конституції ганьбить... конституційні норми

Звернення Верховної Ради України

Ситуація, яка склалася в інформаційній сфері України, змушує нас, членів парламенту, звернутися до поважних європейських структур, щоб об'єднаними зусиллями вітчизняних і зарубіжних демократичних інститутів відстояти конституційні положення щодо захисту прав і свобод громадян України, в тому числі свободи думки і слова, вільного вираження своїх поглядів і переконань.

В Україні зусиллями парламенту створено належну правову базу в галузі інформації, в основі якої більше десяти законів, зокрема «Про інформацію», «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні», «Про телебачення і радіомовлення», «Про Національну раду в Україні з питань телебачення і радіомовлення», «Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальної захист журналістів» та інші. Робота в цьому напрямку триває. Найближчим часом Верховна Рада України розгляне проекти законів України про радіочастотний ресурс України, захист суспільної моралі та інші. Усі вони відповідають загальноприйнятним нормам європейського права.

Однак нині в Україні окремі дії органів виконавчої влади спрямовані на обмеження свободи слова — головного стрижня державної інформаційної політики, основи основ функціонування засобів масової

інформації, за умови демократичного розвитку суспільства. Буквально підлискують опозиційні до владних виконавчих структур або просто незнайомі зовнішні засоби масової інформації. Широкого розголосу далеко за межами нашої держави набуло фактичне припинення, всупереч чинному законодавству, випуску газети «Правда України». А редакторів цього видання було заарештовано за сумнівними звинуваченнями.

Учиною протиправні дії щодо газет «Політика», «Дніпровська правда», «Кіровоградська правда», «Полтавська думка» та ряду інших. Серйозних утисків зазнала телекомпанія СТБ, припинено вихід деяких програм інших телерадіоорганізацій, що не задовольняють діючу в Україні виконавчу владу.

Парламент, його профільні комітети стали на захист багатьох центральних та регіональних засобів масової інформації, піддали тиску з боку виконавчих структур, фіскальних органів за інкомісиселення стосовно нинішньої виконавчої влади, критичні публікації на її адресу.

Комітет Верховної Ради України з питань свободи слова та інформації неодноразово звертався до Президента України, Прем'єр-міністра України, Генерального прокурора України, голови Верховного Суду України, зробив кілька офіційних заяв про складну

ситуацію в інформаційній сфері, утиски свободи слова.

Активну позицію в цьому плані обрала Верховна Рада України. У лютому 1999 року в парламенті проведено день уряду про діяльність Кабінету Міністрів України, органів державної влади із забезпечення свободи слова, задоволення інформаційних потреб суспільства та розвитку інформаційної сфери в Україні. Згідно з ухваленню Верховною Радою України постановою дім уряду України дано негативну оцінку і утворено Тимчасову парламентську слідчу комісію з вивчення ситуації в інформаційній сфері держави.

11–13 травня відбулися парламентські слухання «Інформаційна політика України: стан і перспективи», в яких взяли участь керівники міністерств і відомств, вчені, представники засобів масової інформації з усіх регіонів. І саме тоді, коли вся держава могла б дізнатися про справжній стан справ у цій важливій галузі, було виключено, всупереч чинному законодавству, пряму радіотрансляцію парламентських слухань. Діюча влада з притаманною їй безпальчистістю ще раз засвідчила перед цивілізованим світом, що є в Україні, показала зневагу до Конституції та чинного законодавства України.

Досі Президент України не призначив, відповідно до Конституції України, свою частину

складу Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення, чим заблокував діяльність цього важливого органу в сфері телерадіомовлення.

Про протиправні дії виконавчої влади стало відомо в багатьох європейських структурах. Зокрема, невістні висновки зробив Комітет з питань моніторингу Парламентської Асамблеї Ради Європи, глибоко вивчивши ситуацію, що склалася в інформаційній сфері України.

Ретельно відстежувало ситуацію і висловлювало занепокоєння порушеннями свободи слова в нашій державі, відсутністю політичного плюралізму, знищенням демократичних засад інформаційної діяльності представницької Організації з безпеки та співробітництва в Європі, яке нещодавно припинило свою діяльність в Україні.

Ці та інші факти наводять на тривожні висновки. Адже в Україні розпочато передвибірну президентську кампанію. І саме в цей період з усією очевидністю проявилися вади інформаційної політики в Україні. Через підпорядкування виконавчих засобів масової інформації владі, повністю контролю за інформаційною сферою з боку виконавчих структур переваги у висвітленні та пропаганді віддаються одному кандидату в Президенти — нині діючому Президенту України. Чи слід

наголошувати, що це може завдати непоправної шкоди демократичному розвитку українського суспільства? Адже в дію вступає владний тиск, усний указ «грозю авторитарний окрик, погроза неустойки, зняття з роботи тощо. Прикладом стали прийняті в травні цього року постанови Кабінету Міністрів України, якими протизаконно підвищено в десять разів плату за користування радіочастотним ресурсом, а також указ Президента України про місцеві податки і збори, яким у десять разів збільшено податок за реклами. Під загрозою — діяльність переважної більшості телерадіоорганізацій України.

Верховна Рада України за таких складних обставин змушена виступити гарантом дотримання свободи слова в Україні, гарантом виборів Президента держави на законній основі, гарантом поступального розвитку демократії.

Звертаючись до європейської співробітництва, парламент України сподівається на розуміння і діючу підтримку, яка сприятиме дотриманню в Україні Конституції та чинних законів, свободи слова і преси, забезпеченню прав і свобод людини, захисту демократичних цінностей перших років незалежності України в інформаційній сфері.

м. Київ,
15 червня 1999 року.

Заява Верховної Ради України

21 травня 1999 року Центральна виборча комісія прийняла постанову №54 «Про звернення до Верховної Ради України». У зверненні йдеться про необхідність створення рівних умов і можливостей у виборчій кампанії усім кандидатам у Президенти України.

Прийняття такого документа, який повідомляє Центральну виборчу комісію, стало зверненням 27 народних депутатів України, виступаючи на засіданні Верховної Ради, вимагаючи проведення парламентських слухань «Інформаційна політика України: стан і перспективи» було припинено пряму радіотрансляцію пленарних засідань. Фактично своїм зверненням Центральна виборча комісія заднім числом підтримала явно політичне замовлення виконавчої влади.

Прийняття трансляції пленарних засідань Верховною Радою України розцінює як прямий виклик парламентові — єдиному законодавчому органу держави, громадянам України, грубу де-

монстрацію того, що Конституція України, чинне законодавство (а радіотрансляція пленарних засідань здійснювалася лише на підставі чинного законодавства) нічого не означають для тих, хто буть-що намагається втримати владні важелі.

Відтак народні депутати України, учасники парламентських слухань з усіх регіонів України піддали суворому осуду дії керівників Державного комітету телебачення і радіомовлення України, Національної радіокомпанії України, для яких головним є не Закон, а наказове право виконавчої влади. У зв'язку з порушенням чинного законодавства Верховна Рада України прийняла відповідні постанови щодо висвітлення роботи третьої сесії та звернулася до Президента України з пропозицією вжити заходів до осіб, винних у порушенні.

Припинення прямої радіотрансляції пленарних засідань сесії Верховної Ради України якраз збіглося в часі зі стартом передвибірної президентського марафону. Україна стала свідком досі нечуваного політичного шоу з нібито всенародного висунення кандидатом у Президенти України діючого Президента.

Політична кампанія, організована місцевими органами виконавчої влади, була широко розрекламована передовсім

у зв'язку із зверненням Центральної виборчої комісії від 21 травня 1999 року

державними та тими, що контролюються оточенням Президента України, недержавними засобами масової інформації.

День і ніч з екранів телевізорів, гучномовців, зі шпальт газет повідомляється, що народ одностайно бачить лише Кучму Л. Д. повторно обраним Президентом України. Про інших претендентів або зовсім не згадують, або говориться у пригніченому тоні.

Особливо запальні демонструються впродовж останніх тижнів у випусках УТН, а також у недільній програмі «Сім днів» першого каналу НТКУ, які повністю присвячують нині діючому Президентові — претенденту в кандидати на Президента України на новий строк.

Школом очевидно, що Центральна виборча комісія не може не помічати цього явного порушення чинного законодавства, і зокрема статті 1 Закону України «Про вибори Президента України».

Припинення прямої радіотрансляції роботи Верховної Ради України, що так палко підтримує Центральна виборча комісія, стало прямим пошкодженням порушення цього закону. Тепер діючий Президент України домінує на найпопулярніших державних і приватних теле- і радіоканалах. Зате інших претендентів

фактично позбавлено інформаційної трибуни.

Верховна Рада України розцінює це як пряме порушення не лише статті 1, а й статті 32 та 33 Закону України «Про вибори Президента України», згідно з якими державним телерадіокомпаніям, друкованим засобам масової інформації з державною участю, участю органів місцевого самоврядування, їх посадовим особам, творчим працівникам засобів масової інформації у період виборчої кампанії у своїх повідомленнях, матеріалах і передачах забороняється підтримувати або віддавати перевагу в будь-якій формі тому чи іншому кандидату в Президенти України, їх передвибірним программам.

Верховна Рада України звертається до Центральної виборчої комісії як державного органу, покликаного стояти на варті здійснення передбачених Конституцією України засад виборчого процесу, реалізації законних прав громадян з вимогою забезпечити реально рівні умови й можливості у передвибірній кампанії всім претендентам (кандидатам) у Президенти України, незважаючи на займані ними посади, звання, ранги.

м. Київ,
15 червня 1999 року.

Техніка переростає в політику

Факт...

Президент України Леонід Кучма повернув Верховній Раді два закони про зміни до закону «Про вибори Президента України». Згідно з прийняттями 3 червня змінами до виборчого закону, для реєстрації кандидатом у Президенти претенденти заповнюють декларацію про доходи за єдиною формою, в якій вказують не лише власні доходи, а й існуючі нерухомі майно, доходи і фінансові зобов'язання, в тому числі й за кордоном, усі члени сім'ї. Друга поправка стосується того, що в одному документі листи враховуються підписи мешканців лише одного населеного пункту. Тобто в разі виявлення підпису «інородного» вилучається не весь лист, а лише той підпис.

...і коментар

Георгій ПОНОМАРЕНКО,
народний депутат України,
фракція Компартії

— Ніяких порушень Конституції у прийнятті Верховною Радою змінах немає. Однак розумію, чому Президент не підписав їх: Леонід Кучма хоче, щоб усі поправки вводилися в дію з 2000 року, тоді він їх підпише.

Більше того, 29 червня я наполягаю, щоб парламент прийняв ще одну зміну до виборчого закону. Ми пропонуємо пролонгувати строк друкування виборчих бюлетенів з 40 до 60 днів. Іншаке суто технічне питання може перерости в політичне. Комусь треба буде, щоб вибори не відбулися, Центриборчкомові дати команду, і він пошлется на те, що не встигли надрукувати бюлетені.

Хоча я прибічник того, щоб жодна тимчасова комісія не вносила свої пропозиції про зміну законів без погодження з профільним комітетом.

Віталій ШЕВЧЕНКО,
народний депутат України,
фракція Народного руху

Вето Президента — це політика. Думаю, Верховна Рада долатиме вето. Президентів несподівано перерізняють поправками до закону про вибори. Це свідчить про стабільність його позиції і безпосередню заангажованість у виборчій кампанії.

Все, пов'язане з виборами, замішане на дуже круті кон'юнктури. Згадаймо, як народжується виборчий закон, хто докладав зусиль і зарплати чого. Все робилося для того, щоб закон не ухвалили вчасно і таким, як треба. Один почерк. Президентів варто було б зберігати спокій до кінця. І якщо на внесення змін в політична воля Верховної Ради, очевидно, не варто дешевити на гальмуванні цього закону.

На мій погляд, аргументи, на які спирається Президент, це його особиста думка. Тому нехай виборці роблять люди: яку особисту думку має Президент, а яку Верховна Рада.

Замислює Юліана ШЕВЧУК.

Де домінує запопадливість, немає навіть натаку на об'єктивність

У номері
✓ Київ

Вибірчі технології в ефірі

Зіновія Кулика указами Президента України звільнено з посади президента Національної телекомпанії України і призначено заступником секретаря Ради національної безпеки і оборони України.

Такі рішення в інтерв'ю агентству «Інтерфакс-Україна» прокоментував можливий суперник І. Кулика на виборах Президента екс-прем'єр-міністр Євген Марчук. Він висловив думку, що в ситуації «проколів, прорахунків, недогляду» президентської команди «у керівництві штабом потрібні і Зіновій Кулик, фахівець виборчих технологій, котрий продемонстрував свою живучість». На думку Є. Марчука, «немає сумнівів, що теле- і радіопроєктир у подальшому буде залишатися під цілковитим контролем З. Кулика».

Тимчасове виконання обов'язків президента Національної телекомпанії України покладено на голову Держтелерадіокомітета Олександра Савенка.

Ціни вгору не підуть?

Як відомо, минулого місяця в усіх регіонах зростає вартість цукру, а у 18-ти — борошна вищої гатунку та круп. Щоб уникнути дестабілізації ринку основних продовольчих товарів, в Україні до 1 серпня вводиться державне регулювання цін на хліб і хлібобулочні вироби, а також пшеничне і житне борошно, цукор, круп, олію. Фіскація цін покликана захистити передусім соціально вразливі верстви населення.

✓ Житомир

Дали пільги, щоб борги гасили

На постійно діючу виставку-ярмарок запросив житомирський новий універсальний ринок, споруджений приватним підприємством «Відлуння». Головна відмінність цього ринку — з селян, які торгують продукцією, вирощеною в особистому підсобному господарстві, взагалі не беруть ринкового збору. Решті продавців право торгувати обходиться в чотири рази дешевше, ніж на інших ринках міста. А суть виставки-ярмарку, для участі в якій запрошено і підприємства сусідніх областей, у тому, що придати різноманітні товари можна і за розрахункові листи, видані замість грошей пенсіонерам і працівникам бюджетної сфери.

✓ Миколаїв

Самі собі робимо біду

У кожних шести пробах річкової води з десяти, взятих у межах Миколаєва, виявлено холероподібний вібріон. А іншими загрозливими для здоров'я людей мікробами, передусім тими, що викликають інфекційні захворювання, водойми можна сказати, просто кишати. У районі пляжа «Південний», приміром, вміст лактозопозитивних кишкових паличок перевищує допустимі норми в 4800 разів. Причини давно відомі: у Південній Буг, Інгул та Дніпро-Бузький лиман мілині шодоби скидає 40 — 50 тисяч кубометрів неочищених стічних вод.

✓ Фотофакт

Молодіжне об'єднання «Молодь — надія України» пікетувало Конституційний Суд України з вимогою сканування смертної кари.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Цей Закон визначає правові, організаційні та фінансові засади функціонування і розвитку системи загальної середньої освіти, що сприяє вільному розвитку людської особистості, формує цінності правового демократичного суспільства в Україні.

Розділ I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Законодавство України про загальну середню освіту

Законодавство України про загальну середню освіту базується на Конституції України і складається з Закону України «Про освіту», цього Закону, інших нормативно-правових актів та міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Стаття 2. Основні завдання законодавства України про загальну середню освіту

Основними завданнями законодавства України про загальну середню освіту є:

- забезпечення права громадян на доступність і безоплатність здобуття повної загальної середньої освіти;
- забезпечення необхідних умов функціонування і розвитку загальної середньої освіти;
- забезпечення нормативно-правової бази щодо обов'язковості повної загальної середньої освіти;
- визначення структури та змісту загальної середньої освіти;
- визначення органів управління системою загальної середньої освіти та їх повноважень;
- визначення прав та обов'язків учасників навчально-виховного процесу, встановлення відповідальності за порушення законодавства про загальну середню освіту.

Стаття 3. Загальна середня освіта

Загальна середня освіта — цілеспрямований процес оволодіння системою знаннями про природу, людську суспільство, культуру та виробництво засобами пізнавальної і практичної діяльності, результатом якого є інтелектуальний, соціальний і фізичний розвиток особистості, що є основою для подальшої освіти і трудової діяльності.

Загальна середня освіта є обов'язковою основою складовою безперервної освіти.

Загальна середня освіта спрямована на забезпечення всебічного розвитку особистості шляхом навчання та виховання, які ґрунтуються на загальнолюдських цінностях та принципах науковості, полікультурності, світового характеру освіти, системності, інтеграції, єдності навчання і виховання, на засадах гуманізму, демократії, громадянської свідомості, взаємоповаги між націями і народами в інтересах людини, родини, суспільства, держави.

Стаття 4. Система загальної середньої освіти

Систему загальної середньої освіти становлять:

загальноосвітні навчальні заклади всіх типів і форм власності, у тому числі для громадян, які потребують соціальної допомоги та соціальної реабілітації, навчально-виробничі комбінати, позашкільні заклади, науково-методичні установи та органи управління системою загальної середньої освіти, а також професійно-технічні та вищі навчальні заклади I-II рівнів акредитації, що надають повну загальну середню освіту.

Стаття 5. Завдання загальної середньої освіти

Завданнями загальної середньої освіти є:

- виховання громадянина України; формування особистості учня (вихованця), розвиток його здібностей і обдарувань, наукового світогляду;
- виконання вимог Державного стандарту загальної середньої освіти, підготовка учнів (вихованців) до подальшої освіти і трудової діяльності;
- виховання в учнів (вихованців) поваги до Конституції України, державних символів України, прав і свобод людини і громадянина, пошуків власної гідності, відповідальності перед законом за свої дії, свідомого ставлення до обов'язків людини і громадянина;
- реалізація права учнів (вихованців) на вільне формування політичних і світоглядних переконань;
- виховання шанобливого ставлення до родини, поваги до народних традицій і звичаїв, державної та рідної мови, національних цінностей українського народу та інших народів і націй;
- виховання свідомого ставлення до

свого здоров'я та здоров'я інших громадян як найвищої соціальної цінності, формування гігієнічних звичок і засад здорового способу життя, безпечності і зміцнення фізичного та психічного здоров'я в учнів (вихованців).

Стаття 6. Здобуття повної загальної середньої освіти

1. Громадянин України незалежно від раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, мовних або інших ознак забезпечується доступність і безоплатність здобуття повної загальної середньої освіти у державних і комунальних навчальних закладах.

2. Громадянин України має право на здобуття повної загальної середньої освіти у приватних навчальних закладах.

3. Здобуття повної загальної середньої освіти у навчальних закладах незалежно від підпорядкування, типів і форм власності має відповідати вимогам Державного стандарту загальної середньої освіти.

4. Іншою цілющою бачи громадства, які перебувають в Україні на законних підставах, здобувати повну загальну середню освіту у порядку, встановленому для громадян України.

5. Відповідальність за здобуття повної загальної середньої освіти дітьми покладється на їх батьків, а дітьми, позбавленими батьківського піклування, — на осіб, які їх замінюють, або навчальні заклади, де вони виховуються.

Стаття 7. Мова (мови) навчання і виховання у загальноосвітніх навчальних закладах

Мова (мови) навчання і виховання у загальноосвітніх навчальних закладах визначається відповідно до Конституції України і закону України про мови.

Розділ II ЗАГАЛЬНООСВІТНІ ТА ІНШІ НАВЧАЛЬНІ ЗАКЛАДИ СИСТЕМИ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Стаття 8. Загальноосвітній навчальний заклад

1. Загальноосвітній навчальний заклад — навчальний заклад, що забезпечує реалізацію права громадян на загальну середню освіту.

Загальноосвітній навчальний заклад, заснований на приватній формі власності, здійснює свою діяльність за наявності ліцензії, виданої в установленому законодавством України порядку. Загальноосвітній навчальний заклад, що здійснює інноваційну діяльність, може мати статус експериментального. Статус експериментального не змінює підпорядкування, тип і форму власності загальноосвітнього навчального закладу. Положення про експериментальний загальноосвітній навчальний заклад затверджується Міністерством освіти України.

Стаття 9. Типи загальноосвітніх та інших навчальних закладів системи загальної середньої освіти

1. Відповідно до освітнього рівня, який забезпечується загальноосвітнім навчальним закладом (початкова загальна освіта, базова загальна середня освіта, повна загальна середня освіта), існують різні типи загальноосвітніх навчальних закладів I, II, III ступенів. Школи кожного з трьох ступенів можуть функціонувати разом або самостійно.

До загальноосвітніх навчальних закладів належать:

- середня загальноосвітня школа — загальноосвітній навчальний заклад I-III ступенів (I ступінь — початкова школа, II ступінь — основна школа, III ступінь — старша школа, як правило, з профільним спрямуванням навчання);
- спеціалізована школа (школа-інтернат) — загальноосвітній навчальний заклад I-III ступенів з поглибленим вивченням окремих предметів та курсів;
- ліцей — загальноосвітній навчальний заклад II-III ступенів з поглибленим вивченням окремих предметів відповідно до профілю;
- ліцей — загальноосвітній навчальний заклад III ступеня з профільним навчанням і допрофесійною підготовкою;
- колегіум — загальноосвітній навчальний заклад III ступеня філологічного-філософського та (або) культурно-естетичного профілю;
- загальноосвітня школа-інтернат — загальноосвітній навчальний заклад з

частковим або повним утриманням за рахунок держави, який потребує соціальної допомоги.

спеціальна загальноосвітня школа (школа-інтернат) — загальноосвітній навчальний заклад для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку;

загальноосвітній санаторний школа (школа-інтернат) — загальноосвітній навчальний заклад I-III ступенів з повним або частковим утриманням за рахунок держави для дітей, які потребують тривалого лікування;

школа соціальної реабілітації — загальноосвітній навчальний заклад для дітей, які потребують особливих умов виховання (створюється окремо для хлопців і дівчат);

вечірня (змінна) школа — загальноосвітній навчальний заклад II-III ступенів для громадян, які не мають можливості навчатися у школах з денною формою навчання.

2. Інші навчальні заклади системи загальної середньої освіти:

позашкільні навчально-виховні заклади — заклад для виховання дітей та задоволення їх потреб у додатковій культурно-освітній (науковій, технічній, художньо-естетичній, спортивній тощо);

міжшкільний навчально-виробничий комбінат — навчальний заклад для забезпечення потреб учнів загальноосвітніх навчальних закладів у професійно-технічній, допрофесійній, професійній підготовці;

професійно-технічний навчальний заклад — навчальний заклад для забезпечення потреб громадян у професійно-технічній і повній загальній середній освіті;

вищий навчальний заклад I-III рівнів акредитації — навчальний заклад для задоволення потреб громадян за освітньо-кваліфікаційними рішеннями молодшого спеціаліста і бакалавра з одночасним завершенням здобуття повної загальної середньої освіти.

3. Загальноосвітні навчальні заклади можуть створювати у своєму складі класи (групи) з вечірньою (заочною) формою навчання, класи (групи) з поглибленим вивченням окремих предметів.

Загальноосвітні навчальні заклади незалежно від підпорядкування, типів і форм власності можуть мати у своєму складі інтернати з частковим або повним утриманням учнів (вихованців) за рахунок власника.

Загальноосвітні навчальні заклади можуть створювати навчально-виховні комплекси у складі навчальних закладів різних типів і рівнів акредитації для задоволення потреб учнів загальноосвітніх навчальних закладів у професійно-технічній, допрофесійній, професійній, міжшкільній, дошкільній та позашкільній навчальній діяльності для задоволення освітніх і культурно-освітніх потреб.

4. Перелік спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів) визначається Міністерством освіти України за погодженням з Міністерством охорони здоров'я України.

5. Положення про загальноосвітні навчальні заклади затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Загальноосвітній навчальний заклад на основі Положення про загальноосвітні навчальні заклади розробляє статут, який затверджується власником (для державних та комунальних загальноосвітніх навчальних закладів — відповідним органом управління освітою) та реєструється місцевим органом виконавчої влади або органом місцевого самоврядування.

Стаття 10. Статус загальноосвітнього навчального закладу

1. Загальноосвітній навчальний заклад є юридичною особою. За своїми організаційно-правовими формами загальноосвітні навчальні заклади можуть бути державної, комунальної та приватної форм власності.

2. Статус державного має загальноосвітній навчальний заклад, заснований на державній формі власності.

3. Статус комунального має загальноосвітній навчальний заклад, заснований на комунальній формі власності.

4. Статус приватного має загальноосвітній навчальний заклад, заснований на приватній формі власності.

Стаття 11. Створення, реорганізація та ліквідація загальноосвітнього навчального закладу

1. Державні та комунальні загальноосвітні навчальні заклади створюються відповідно центральними, місцевими органами виконавчої влади або органами місцевого самоврядування з урахуванням соціально-економічних, нашо-

середньої освіти

нальних, культурно-освітніх і мовних потреб на наявності необхідної кількості учнів (вихованців) відповідно до встановлених нормативів наповнюваності класів, необхідної матеріально-технічної та науково-методичної бази, педагогічних кадрів у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

2. Рішення про створення комунальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку, приймаються Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими державними адміністраціями за погодженням з Міністерством освіти України.

3. Рішення про створення гімназій, ліцеїв, колегіумів, спеціалізованих шкіл (шкіл-інтернатів), заснованих на комунальній формі власності, приймаються за поданням відповідних органів управління освітою Радони міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими державними адміністраціями.

4. Рішення про створення загальноосвітнього навчального закладу, заснованого на приватній формі власності, приймається засновником (власником) у порядку, встановленому законодавством України.

5. Рішення про створення шкіл соціальної реабілітації, їх підпорядкованість і джерела фінансування приймається Кабінетом Міністрів України за поданням Міністерства освіти України.

6. Реорганізація і ліквідація загальноосвітніх навчальних закладів проводиться у порядку, встановленому законодавством України.

Реорганізація і ліквідація загальноосвітніх навчальних закладів у сільській місцевості, заснованих на комунальній формі власності, допускається лише за згодою територіальних громад.

Розділ III.

Організація

НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ У ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Стаття 12. Термін навчання

1. Термін навчання для здобуття повної загальної середньої освіти у загальноосвітніх навчальних закладах I-III ступенів становить 12 років;

у загальноосвітніх навчальних закладах I ступеня — 4 роки;

у загальноосвітніх навчальних закладах II ступеня — 5 років;

у загальноосвітніх навчальних закладах III ступеня — 3 роки.

2. Термін навчання у загальноосвітніх навчальних закладах для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку, встановлюється Кабінетом Міністрів України.

3. У професійно-технічних та вищих навчальних закладах I-III рівнів акредитації термін здобуття повної загальної середньої освіти встановлюється Міністерством освіти України.

Стаття 13. Форми навчання

Навчально-виховний процес у загальноосвітніх навчальних закладах здійснюється за груповою та індивідуальною формами навчання, положення про які затверджує Міністерство освіти України. Виховачим надається право і створюються умови для прискореного закінчення школи, складання іспитів екстерном.

Стаття 14. Наповнюваність класів загальноосвітніх навчальних закладів

1. Наповнюваність класів загальноосвітніх навчальних закладів не повинна перевищувати 30 учнів.

2. У загальноосвітніх навчальних закладах, розташованих у селах, селищах, кількості учнів у класах визначається демографічною ситуацією, але повинна становити не менше п'яти осіб. При меншій кількості учнів у класі заняття проводяться за індивідуальною формою навчання.

3. Порядок пошуку класів на групі при вивченні окремих предметів встановлюється Міністерством освіти України за погодженням з Міністерством фінансів України.

4. Для спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів) кількість учнів у класі визначається Міністерством освіти України за погодженням із Міністерством охорони здоров'я України і Міністерством фінансів України.

5. Кількість учнів у групах продовженого дня та вихованців у групах загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів визначається Міністерством освіти України за погодженням з Міністерством фінансів України.

Стаття 15. Навчальні плани та навантаження учнів

1. Базовий навчальний план загальноосвітніх навчальних закладів (далі — Базовий навчальний план) визначає структуру та зміст загальної середньої освіти через інваріантну і варіативну складові, які встановлюють погоджені та змістові співвідношення між освітніми галузями (циклами навчальних предметів), гранично допустиме навчальне навантаження учнів та загальну кількість навчальних годин. Інваріантна складова змісту загальної середньої освіти формується на державному рівні, є єдиною для всіх закладів загальної середньої освіти, визначається через освітній галузь Базового навчального плану. Варіативна складова змісту загальної середньої освіти формується загальноосвітнім навчальним закладом з урахуванням особливостей регіону та індивідуальних освітніх запитів учнів (вихованців). Базовий навчальний план для загальноосвітніх навчальних закладів незалежно від підпорядкування, типів і форм власності затверджується Кабінетом Міністрів України.

2. На основі Базового навчального плану Міністерство освіти України затверджує типові навчальні плани для загальноосвітніх навчальних закладів незалежно від підпорядкування, типів і форм власності. У типових навчальних планах освітні галузі реалізуються в навчальні предмети та курси інваріантної та варіативної складових змісту загальної середньої освіти.

Типові навчальні плани встановлюють сумарні граничні допустимі навчальні навантаження учнів. Вони становлять таку кількість навчальних годин на рік:

- 1-2 класи — 700 годин;
- 3-4 класи — 790 годин;
- 5 клас — 860 годин;
- 6-7 — класи 890 годин;
- 8-9 класи — 950 годин;
- 10-12 класи — 1030 годин.

3. На основі типових навчальних планів загальноосвітнім навчальним закладом складається робочий навчальний план з конкретизацією варіативної складової і визначенням профілю навчання.

Робочі навчальні плани державних і комунальних загальноосвітніх навчальних закладів затверджуються відповідним органом управління освітою. Робочі навчальні плани приватних загальноосвітніх навчальних закладів погоджуються з відповідними органами управління освітою.

Робочі навчальні плани професійно-технічних і вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації, в частині здобуття повної загальної середньої освіти, розробляються на основі типових навчальних планів загальноосвітніх навчальних закладів та погоджуються з Міністерством освіти України.

Експериментальні робочі плани складаються, з урахуванням типових навчальних планів, загальноосвітніми навчальними закладами, що мають статус експериментальних.

Затвердження експериментальних робочих навчальних планів, нових освітніх програм, педагогічних новацій і технологій можливе лише за рішенням Міністерства освіти України.

Стаття 16. Навчальний рік та режим роботи загальноосвітнього навчального закладу

1. Навчальний рік у загальноосвітніх навчальних закладах незалежно від підпорядкування, типів і форм власності розпочинається у День знань — 1 вересня і закінчується не пізніше 1 липня наступного року.

2. Тривалість навчального року в загальноосвітніх навчальних закладах I ступеня не може бути меншою 175 робочих днів, а в загальноосвітніх навчальних закладах II-III ступенів — 190 робочих днів, без урахування часу на складання перевірних та випускних іспитів, тривалість яких не може перевищувати трьох тижнів.

3. Структура навчального року (за червнями, літніми, навчальними) та тривалість навчального року в загальноосвітніх навчальних закладах у межах часу, передбаченого робочим навчальним планом, за погодженням з відповідним органом управління освітою.

4. Режим роботи загальноосвітнього навчального закладу визначається ним на основі нормативно-правових актів та з погодженням з відповідним органом державної санітарно-епідеміологічної служби.

5. Тривалість уроків у загальноосвітніх навчальних закладах становить: у перших класах — 35 хвилин, у других — четвертих класах — 40 хвилин, у п'ятих — дванадцятих класах — 45 хвилин. Зміна тривалості уроків допускається за погодженням з відповідним органом управління освітою та органами державної санітарно-епідеміологічної служби.

Різними в часі навчальних годин перших — четвертих класів обов'язково обліковуються і компенсуються проведення додаткових, індивідуальних занять та консультацій з учнями.

6. Тривалість канікул у загальноосвітніх навчальних закладах протягом навчального року не може бути меншою 30 календарних днів.

Стаття 17. Виховний процес у загальноосвітніх навчальних закладах

1. Виховання учнів (вихованців) у загальноосвітніх навчальних закладах здійснюється в процесі урочної, позаурочної та позашкільної роботи з ними.

Цілі виховного процесу в загальноосвітніх навчальних закладах визначаються на основі принципів, закладених у Конституції України, законах та інших нормативно-правових актах України.

2. У загальноосвітніх навчальних закладах забороняється утворення і діяльність організаційних структур політичних партій, а також релігійних організацій і воєнізованих формувань.

3. Примусове залучення учнів (вихованців) загальноосвітніх навчальних закладів до вступу в будь-які об'єднання громадян, релігійні і воєнізовані формування забороняється.

Стаття 18. Заручування учнів

1. Місцеві органи виконавчої влади або органи місцевого самоврядування закріплюють за загальноосвітніми навчальними закладами відповідні території обслуговування і до початку навчального року обліковують учнів, які мають їх відвідувати.

2. Заручування учнів до загальноосвітнього навчального закладу проводиться за наказом Запорожжя, що видається на підставі заяви, за наявності медичної довідки встановленого зразка і відповідного документа про освіту (крім учнів першого класу).

3. Заручування учнів до гімназій, ліцеїв, колегіумів спеціалізованих шкіл (шкіл-інтернатів) проводиться у порядку, встановленому Міністерством освіти України.

4. Заручування учнів до загальноосвітньої санаторної школи (школи-інтернату) проводиться у порядку, встановленому Міністерством освіти України та Міністерством охорони здоров'я України.

5. Направлення учнів (вихованців) до шкіл соціальної реабілітації та дотроекрових збільшення їх із цих навчальних закладів здійснюється за рішенням суду.

6. Заручування та добір дітей для навчання у спеціальних загальноосвітніх школах (школах-інтернатах), їх переведення з одного типу таких навчальних закладів до іншого проводиться за висновком відповідних психо-медико-педагогічних консультацій у порядку, встановленому Міністерством освіти України.

Розділ IV.

Учасники

НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ У ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Стаття 19. Учасники навчально-виховного процесу

Учасниками загально-виховного процесу в загальноосвітніх навчальних закладах є: учні (вихованці);

керівники; педагогічні працівники, психологи, бібліотекари;

батьки або особи, які їх замінюють.

Стаття 20. Учень (вихованець)

1. Учень (вихованець) — особа, яка навчається і виховується в одному із загальноосвітніх навчальних закладів. Заручування учнів до загальноосвітніх навчальних закладів здійснюється, як правило, з 6 років.

2. Статус учнів (вихованців) як учасників навчально-виховного процесу у загальноосвітніх навчальних закладах, їх права та обов'язки визначаються цим Законом та іншими нормативно-правовими актами.

Стаття 21. Соціальний захист учнів (вихованців)

1. Учень (вихованець) загальноосвітнього навчального закладу може податися на додаткову соціальну і матеріальну допомогу за рахунок коштів центральних органів виконавчої влади та місцевих бюджетів, коштів юридичних і фізичних осіб України та громадян, які проживають за її межами, а також коштів фонду загальнообов'язкового навчання та за рахунок інших джерел.

Учні (вихованці) загальноосвітніх навчальних закладів незалежно від підпорядкування, типів і форм власності мають право на пільговий проїзд міським та приміським пасажирським транспортом у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Учні (вихованці) загальноосвітніх навчальних закладів у сільській місцевості забезпечуються транспортом до місця навчання і додому безоплатно.

2. Діти з вадами слуху, зору, опорно-рухового апарату забезпечуються засобами індивідуальної корекції в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

3. Вихованці шкіл-інтернатів усіх типів з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, перебувають на повному державному утриманні. Діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, які навчаються в інших загальноосвітніх навчальних закладах, забезпечуються харчуванням, одягом та іншими послугами у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. Утримання вихованців, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку, у спеціальних загальноосвітніх школах (школах-інтернатах) здійснюється за рахунок держави.

4. Діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування, діти, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку, прасеклаштовані або продовжують навчання згідно з одержаною освітою у порядку, встановленому законодавством України.

Стаття 22. Охорона та зміцнення здоров'я учнів (вихованців)

1. Загальноосвітній навчальний заклад забезпечує безпечні та нешкідливі умови навчання, режим роботи, умови для фізичного розвитку та зміцнення здоров'я, формує гігієнічні навички та засади здорового способу життя учнів (вихованців).

2. Учні (вихованці) загальноосвітніх навчальних закладів незалежно від підпорядкування, типів і форм власності забезпечуються медичним обслуговуванням, що здійснюється медичними працівниками, які входять до штату цих закладів або відповідних закладів охорони здоров'я, у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Заклади охорони здоров'я разом з органами управління освітою та органами охорони здоров'я щорічно забезпечують безоплатним медичним оглядом учнів (вихованців), моніторингом і корекцією стану здоров'я, несут відповідальності за дотримання санітарно-гігієнічних норм, проведення лікувально-профілактичних заходів у загальноосвітніх навчальних закладах незалежно від підпорядкування, типів і форм власності.

3. Відповідальність за організацію харчування учнів (вихованців) загальноосвітніх навчальних закладів незалежно від підпорядкування, типів і форм власності покладається на засновників (власників), керівників цих навчальних закладів. Норми та порядок організації харчування учнів (вихованців) у загальноосвітніх навчальних закладах встановлюються Кабінетом Міністрів України.

4. Контроль за охороною здоров'я та якістю харчування учнів (вихованців) покладається на органи охорони здоров'я.

Стаття 23. Заохочення учнів (вихованців) Для учнів (вихованців) встановлюються різні види морального стимулювання та матеріального заохочення, передбачені Міністерством освіти України, іншими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування, статуту загальноосвітнього навчального закладу.

Стаття 24. Педагогічні працівники

1. Педагогічним працівником повинна бути особа з високими моральними якостями, яка має відповідну педагогічну освіту, належний рівень професійної підготовки, якісний педагогічний досвід, забезпечує результативність та якість своєї роботи, фізичний та психічний стан здоров'я якої дозволяє виконувати професійні обов'язки в навчальних закладах системи загальної середньої освіти. Перелік посад педагогічних працівників системи загальної середньої освіти встановлюється Кабінетом Міністрів України.

2. Посаду керівника загальноосвітнього навчального закладу незалежно від підпорядкування, типу і форми власності може займати особа, яка є громадянином України, має вищу педагогічну освіту на рівні спеціаліста або магістра, стаж педагогічної роботи не менше трьох років, успішно пройшов атестацію керівників кадрів освіти у порядку, встановленому Міністерством освіти України.

Стаття 25. Педагогічне навантаження

1. Педагогічне навантаження вчителя загальноосвітнього навчального закладу незалежно від підпорядкування, типу і форми власності — час, призначений для здійснення навчально-виховного процесу.

Педагогічне навантаження вчителя включася 18 навчальних годин протягом навчального тижня, що становить тарифну ставку, а також інші види педагогічної діяльності в такому співвідношенні до тарифної ставки:

- класне керівництво — 20-25 відсотків; керівництво зошитів — 10-20 відсотків; завідування: майстернями — 15-20 відсотків; навчальними кабінетами — 10-15 відсотків; навчально-дослідними ділянками — 10-15 відсотків.

(Закінчення на 6-7-й стор.)

У номер
✓ Херсон

Операції без розтину

Лікарі медико-санітарної частини Херсонського багатопрофільного міського центру — опанували усе нові й нові методики лікування пацієнтів. Це, зокрема, лазерна та оксигенова хірургія, ранні діагностування дітей та підлітків за системою «Алсон-Д» та інші. Прікладом, в урологічному відділенні хірург Володимир Шпарковський зі своїми колегами видаляє жовчний міхур за методом лапароскопії, тобто без розтину тіла пацієнта. За перебігом операції фахівці стежать на екрані телевізора. За кілька днів хворий вирушає додому.

А нещодавно передовому медичному закладу обласного центру виповнилося 55 років. Головаром Людмила Ломока переконана: з часом здобутки лікарів стануть вагомими.

✓ Одеса

Фах — дітям-інвалідам

У центрі професійної підготовки спеціалізованого дитячого санаторію «Хаджибей» — єдиному такому навчальному закладі в Україні — відбувся перший випуск фахівців. Сорок юнаків і дівчат, що стали інвалідами через страшну хворобу — дитячий церебральний параліз — одержали фах шевця, швачки й оператора ЕВМ. Відпочинок за пір року навчання вони пройшли курс медреабілітації. Чимало сил доклали головний лікар санаторію Валентина Прусс, щоб здійснити свою давню мрію. Випуск для «Хаджибей», саме звідси починається стежка у самостійне життя.

Працевлаштування молодих фахівців беруть під свій контроль органи соціального захисту населення. Вони допомагають їм придбати потрібне обладнання, інструменти. Шевці, скажімо, одержали все вже під час випуску.

✓ Ужгород

Добре,

коли за словом — діло

На Закарпатті мепкає 2700 військовиків. Пільги, проголошені для них, частіше тільки на папері. Найбільше хвилюють і допикають відсутність житла, соціальна адаптація, працевлаштування, лікування. Новопризначений голова Закарпатської обласної адміністрації В. Балага під час зустрічі з активістами Товариства ветеранів війни в Афганістані запевнив, що проблеми ці розв'язуватимуться оперативно. Й одразу зробив конкретні кроки: війнам-афганцям виділено 90 санаторно-курортних путівок і перелано ключі від пасажирського мікроавтобуса «Газель». Обласному товариству «афганців» буде виділено приміщення під офіс.

✓ Дніпропетровськ

Хочеш бути здоровий — лікуйся

Дніпропетровщина має намір запровадити страхування медицину. Інакше, вважає начальником облуправління охорони здоров'я Роман Васишин, уже ніяк не зберегти пристойне самопочуття населення. А поки що в містах і районах області вирішили впровадити рятівні дії здоров'я. Розпочали з Павлограда і Павлоградського району, куди на підмогу місцевим лікарям на тиждень виїжджали спеціалісти з Дніпропетровська. За неонові сім днів вони прийняли і безкоштовно обстежили там понад 32 тисячі чоловік. І всім, кому потрібно, призначили курс лікування.

✓ Фотофакт

У Києві відкрито інсуліновий завод «Індар», який вже цього року обіцяє забезпечити потреби України в препараті.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

ЗАКОН УКРАЇНИ

(Початок на 4—5-й стор.).

Розміри та порядок встановлення доплат за інші види педагогічної діяльності визначаються Кабінетом Міністрів України.

Педагогічне навантаження вихователя загальноосвітнього навчального закладу становить 30 годин, вихователя загальноосвітньої спеціальної школи (школи-інтернату) — 25 годин на тиждень, що становить тарифну ставку.

Розміри тарифних ставок інших педагогічних працівників загальноосвітніх навчальних закладів встановлюються Кабінетом Міністрів України.

Розподіл педагогічного навантаження у загальноосвітньому навчальному закладі здійснюється його керівником і затверджується відповідним органом управління освітою.

2. Педагогічне навантаження вчителів загальноосвітнього навчального закладу незалежно від підпорядкування, типу та форми власності обсягом менше тарифної ставки, передбаченої частиною першою цієї статті, встановлюється тільки за його згодою.

Перерозподіл педагогічного навантаження протягом навчального року допускається у разі зміни кількості годин за окремим предметом, що передбачено робочим навчальним планом, або за письмовою згодою педагогічного працівника з додержанням законодавства України про працю.

Стаття 26. Трудові відносини в системі загальної середньої освіти

1. Трудові відносини в системі загальної середньої освіти регулюються законодавством України про працю, Законом України «Про освіту», цим Законом та іншими нормативно-правовими актами.

2. Призначення на посаду та звільнення з посади керівника державного та комунального загальноосвітнього навчального закладу здійснює відповідний орган управління освітою. Призначення на посаду та звільнення з посади заступників керівника та інших педагогічних працівників державного та комунального загальноосвітнього навчального закладу здійснюється відповідним органом управління освітою за поданням керівника загальноосвітнього навчального закладу. Призначення на посаду та звільнення з посади інших працівників державного та комунального загальноосвітнього навчального закладу здійснює його керівник. Призначення на посаду та звільнення з посади керівника і заступників керівника приватного загальноосвітнього навчального закладу здійснює його власник за погодженням з відповідним органом управління освітою. Призначення на посаду та звільнення з посади педагогічних та інших працівників приватного загальноосвітнього навчального закладу здійснює його власник.

3. Вивільнення педагогічних працівників від виконання професійних обов'язків, не передбачених трудовим договором, без згоди педагогічного працівника не допускається. Вимова педагогічного працівника від виконання роботи, не передбаченої трудовим договором, не може бути підставою для його звільнення з посади, крім випадків, встановлених законодавством.

4. Педагогічному працівнику — приватнику, який має вищу педагогічну освіту і основним місцем роботи якого є загальноосвітній навчальний заклад, надається підтримка від призову на строкову військову службу на весь період його роботи за спеціальністю.

Стаття 27. Атестація педагогічних працівників

1. Атестація педагогічних працівників загальноосвітніх навчальних закладів незалежно від підпорядкування, типу та форми власності є обов'язковою і здійснюється, як правило, один раз на п'ять років відповідно до Типового положення про атестацію педагогічних працівників, затвердженого Міністерством освіти України.

2. За результатами атестації педагогічних працівників загальноосвітніх навчальних закладів визначається відповідність педагогічного працівника займаний посаді, присвоюється кваліфікаційна категорія (спеціаліст, спеціаліст другої категорії, спеціаліст першої категорії і спеціаліст вищої категорії) та може бути присвоєно педагогічне звання (старший учитель, учитель-методист, вихователь-методист, педагог-організатор-методист тощо). Положення про кваліфікаційні категорії та педагогічні звання затверджуються Міністерством освіти України.

Стаття 28. Права та обов'язки педагогічних працівників системи загальної середньої освіти

гогічних працівників системи загальної середньої освіти

Права та обов'язки педагогічних працівників системи загальної середньої освіти визначаються Конституцією України, Законом України «Про освіту», Кодексом законів про працю України, цим Законом та іншими нормативно-правовими актами.

Стаття 29. Права та обов'язки батьків або осіб, які їх замінюють

1. Батьки або особи, які їх замінюють, мають право:

1. вибирати навчальні заклади та форми навчання для неповнолітньої дитини в інноваційній діяльності загальноосвітнього навчального закладу;

2. обирати і бути обраними до органів громадського самоврядування загальноосвітніх навчальних закладів;

3. звертатися до відповідних органів управління освітою з питань навчання і виховання дітей;

4. захищати законні інтереси дітей.

2. Батьки або особи, які їх замінюють, зобов'язані:

1. забезпечувати умови для здобуття дитиною повної загальної середньої освіти за будь-якою формою навчання;

2. постійно дбати про фізичне здоров'я, психічний стан дітей, створювати належні умови для розвитку їх природних здібностей;

3. поважати гідність дитини, виховувати працелюбність, почуття доброти, милосердя, шанобливе ставлення до сім'ї, старших за віком, державної і рідної мови, до народних традицій і звичаїв; виховувати повагу до національних, історичних, культурних цінностей українського народу, дбайливе ставлення до історико-культурного надбання та навколишнього природного середовища, любов до України.

3. У разі, якщо батьки або особи, які їх замінюють, всупереч висновку відповідної психолого-медико-педагогічної консультації відмовляються направляти дитину до відповідної спеціальної загальноосвітньої школи (школи-інтернату), навчання дитини проводиться за індивідуальною формою.

Розділ V.

ДЕРЖАВНИЙ СТАНДАРТ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Стаття 30. Поняття Державного стандарту загальної середньої освіти

1. Державний стандарт загальної середньої освіти — зведення норм і положень, що визначають державні вимоги до освіченості учнів і випускників школи на рівні початкової, базової і повної загальної середньої освіти та гарантії держави у її досягненні.

2. Додержання вимог Державного стандарту загальної середньої освіти є обов'язком для загальноосвітніх навчальних закладів, а також професійно-технічних та вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації незалежно від підпорядкування, типу і форм власності.

Стаття 31. Розроблення та затвердження Державного стандарту загальної середньої освіти

1. Державний стандарт загальної середньої освіти розробляється Міністерством освіти України разом з Національною академією наук України та Академією педагогічних наук України. Державний стандарт загальної середньої освіти затверджується Кабінетом Міністрів України і набирає чинності з дня одного разу на 10 років.

Зміна змісту і обсягу Державного стандарту загальної середньої освіти іншими органами виконавчої влади не допускається.

2. Навчально-методичне забезпечення реалізації Державного стандарту загальної середньої освіти здійснюється Міністерством освіти України.

Стаття 32. Структура Державного стандарту загальної середньої освіти

Структура Державного стандарту загальної середньої освіти складається: 1) з загальної навчальної програми загальноосвітніх навчальних закладів загальної середньої освіти; 2) з загальної навчальної програми загальноосвітніх навчальних закладів загальної середньої освіти; 3) з загальної навчальної програми загальноосвітніх навчальних закладів загальної середньої освіти.

Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів (вихованців).

Стаття 33. Додержання Державного стандарту загальної середньої освіти

Об'ємом загальноосвітнього навчального закладу щодо додержання Державного стандарту загальної середньої освіти є:

1) виконання інваріантної складової змісту загальної середньої освіти;

2) визначення предметної спрямованості загальної середньої освіти; 3) змістового наповнення і форм реалізації на кожному ступені загальної середньої освіти за погодженням з відповідними органами управління освітою;

4) вибір і використання освітніх програм, навчальних курсів, посібників до варіативної складової змісту загальної середньої освіти у порядку, встановленому Міністерством освіти України.

Стаття 34. Атестація та оцінювання знань учнів (вихованців)

1. Контроль за відповідністю освітнього рівня учнів (вихованців), які закінчили загальноосвітній навчальний заклад I, II і III ступенів, вимогам Державного стандарту загальної середньої освіти здійснюється шляхом їх державної підсумкової атестації. Зміст, форми і порядок проведення державної підсумкової атестації визначаються і затверджуються Міністерством освіти України.

2. Поточне та підсумкове оцінювання знань учнів та вибір їх форм, змісту та способу здійснює загальноосвітній навчальний заклад.

3. Перевіщення учнів (вихованців) до наступного класу загальноосвітнього навчального закладу здійснюється у порядку, встановленому Міністерством освіти України.

4. Перевіщення учнів (вихованців) до іншого загальноосвітнього навчального закладу здійснюється за наявності особових справ учнів (вихованців) встановленого Міністерством освіти України.

У випускниках загальноосвітніх навчальних закладів II і III ступенів видається відповідний документ про освіту. Зразки документів про загальну середню освіту затверджує Кабінет Міністрів України. Витовчення документів про загальну середню освіту здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України.

Розділ VI. УПРАВЛІННЯ СИСТЕМОЮ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Стаття 35. Органи управління системою загальної середньої освіти

Управління системою загальної освіти здійснюється Міністерством освіти України, іншими центральними органами виконавчої влади, яким підпорядковані навчальні заклади, зазначені у частині другій статті 9 цього Закону. Міністерством освіти Автономної Республіки Крим, відповідними органами управління освіти областей, Київської та Севастопольської міських, районних, районних у містах Києві та Севастополі державних адміністрацій, а також органами місцевого самоврядування.

Стаття 36. Основні завдання органів управління системою загальної середньої освіти

1. Основними завданнями органів управління системою загальної середньої освіти є:

1) створення умов для здобуття громадянами повної загальної середньої освіти;

2) прогнозування розвитку загальної середньої освіти, мережі загальноосвітніх навчальних закладів відповідно до освітніх потреб громадян;

3) атестація навчальних закладів системи загальної середньої освіти, оприлюднення результатів атестації через засоби масової інформації;

4) ліцензування загальноосвітніх навчальних закладів, заснованих на приватній формі власності;

5) контроль за додержанням Державного стандарту загальної середньої освіти, навчально-методичне керівництво та державне інспектування загальноосвітніх навчальних закладів незалежно від підпорядкування, типу і форм власності;

6) забезпечення соціального захисту, охорони життя, здоров'я та захисту прав педагогічних працівників, психологів, бібліотекарів, інших спеціалістів, які беруть участь у навчально-виховному процесі, учнів (вихованців) загальноосвітніх навчальних закладів;

7) сприяння розвитку самоврядування у загальноосвітніх навчальних закладах; 8) комплектування системи загальної середньої освіти педагогічними працівниками, в тому числі керівними кадрами.

Стаття 37. Повноваження органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування в системі загальної середньої освіти

1. Спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади в галузі загальної середньої освіти є Міністерство освіти України.

середню освіту

ністерство освіти України.

Міністерство освіти України: реалізовує державну політику в сфері загальної середньої освіти;

здійснює в межах своїх повноважень нормативно-правове регулювання відносин у системі загальної середньої освіти;

розробляє та подає на затвердження Кабінету Міністрів України нормативні матеріально-технічного та фінансового забезпечення загальноосвітніх навчальних закладів згідно з Державним стандартом загальної середньої освіти;

визначає перспективи розвитку системи загальної середньої освіти;

розробляє, впроваджує і контролює додержання Державного стандарту загальної середньої освіти;

контролює діяльність органів управління освітою та навчальних закладів системи загальної середньої освіти;

організовує нормативне, програмне, науково-методичне та інформаційне забезпечення системи загальної середньої освіти;

визначає порядок атестації педагогічних працівників загальноосвітніх навчальних закладів;

організовує підготовку та підвищення кваліфікації педагогічних працівників, в тому числі керівних кадрів, у системі загальної середньої освіти;

приймає рішення щодо організації інноваційної діяльності в системі загальної середньої освіти, координує та контролює її проведення;

забезпечує підготовку та видання підручників, посібників, методичної літератури для загальноосвітніх навчальних закладів, здійснює їх видання, організовує замовлення через відповідні місцеві органи управління освітою;

затверджує типові переліки обов'язкового навчального та іншого обладнання (в тому числі корекційного), навчально-методичних та навчально-наочних посібників, підручників, художньої та іншої літератури;

забезпечує соціальний захист, охорону життя, здоров'я та захист прав педагогічних працівників, спеціалістів, які беруть участь в навчально-виховному процесі, учнів (вихованців) загальноосвітніх навчальних закладів;

заохочує педагогічних працівників; організовує забезпечення педагогічних працівників підручниками, посібниками та методичною літературою;

здійснює міжнародне співробітництво у встановленні загальноосвітнього порядку.

Акти Міністерства освіти України, прийняті у межах його повноважень, є обов'язковими для інших центральних органів виконавчої влади, яким підпорядковані загальноосвітні навчальні заклади, Міністерства освіти Автономної Республіки Крим, місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, підпорядкованих їм органів управління освітою, загальноосвітніх навчальних закладів незалежно від типів і форм власності.

Міністерство освіти України, інші центральні органи виконавчої влади, інші підпорядковані загальноосвітні навчальні заклади, здійснюють інші повноваження, передбачені законами України та положеннями про них.

Районні органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування в галузі загальної середньої освіти в межах їх компетенції:

забезпечують реалізацію державної політики у сфері загальної середньої освіти на відповідній території;

контролюють додержання вимог законів та інших нормативно-правових актів в галузі освіти, обов'язкове виконання Державного стандарту загальної середньої освіти всіма навчальними закладами системи загальної середньої освіти, розташованими на їх території;

беруть участь у розробленні та реалізації варіативної складової змісту загальної середньої освіти;

створюють умови для одержання громадянами повної загальної середньої освіти;

у разі ліквідації в установленому законодавством порядку загальноосвітнього навчального закладу, заснованого на комунальній формі власності, вживають заходів щодо влаштування учнів (вихованців) до інших загальноосвітніх навчальних закладів;

організовують нормативне, програмне, матеріальне, науково-методичне забезпечення, підготовку, підвищення кваліфікації, атестацію педагогічних працівників;

здійснюють добір, призначення на посаду та звільнення з посади педагогічних працівників, в тому числі керівних кадрів, державних і комунальних загальноосвітніх навчальних закладів;

забезпечують педагогічних працівників підручниками, посібниками, методичною літературою;

приймають атестацію навчальних закладів системи загальної середньої освіти, розта-

шованих на їх території, оприлюднюють результати атестації;

сприяють проведенню інноваційної діяльності в системі загальної середньої освіти;

забезпечують соціальний захист педагогічних працівників, спеціалістів, які беруть участь в навчально-виховному процесі, учнів (вихованців);

здійснюють інші повноваження відповідно до Конституції України, Конституції Автономної Республіки Крим, законів України «Про місцеве самоврядування в Україні» та «Про освіту» та положень про них.

Стаття 38. Повноваження загальноосвітнього навчального закладу

Загальноосвітній навчальний заклад: реалізує положення Конституції України, Закону України «Про освіту», цього Закону, інших нормативно-правових актів у галузі освіти;

задовольняє потреби громадян відповідної території в здобутті повної загальної середньої освіти;

забезпечує єдність навчання і виховання; розробляє та реалізує варіативну складову змісту загальної середньої освіти;

створює науково-методичну і матеріально-технічну бази для організації та здійснення навчально-виховного процесу; забезпечує відповідність рівня загальної середньої освіти Державному стандарту загальної середньої освіти;

охороняє життя і здоров'я учнів (вихованців), педагогічних та інших працівників загальноосвітнього навчального закладу;

формує в учнів (вихованців) засади здорового способу життя, гігієнічні навички; забезпечує добір і розстановку кадрів (крім педагогічних працівників державного і комунального загальноосвітнього навчального закладу);

встановлює відповідно до законодавства України прями зв'язки з навчальними закладами зарубіжних країн, міжнародними організаціями тощо;

дотримується фінансової дисципліни, зберігає матеріально-технічну базу;

видає документи про освіту встановленого зразка;

здійснює інші повноваження відповідно до статуту загальноосвітнього навчального закладу.

Стаття 39. Управління та громадське самоврядування загальноосвітнього навчального закладу

Керівництвом загальноосвітнього навчального закладу здійснює директор.

Колегіальним органом управління загальноосвітнім навчальним закладом є педагогічна рада, повноваження якої визначаються Положенням про загальноосвітній навчальний заклад.

2. Органом громадського самоврядування загальноосвітнього навчального закладу є загальні збори (конференції) колективу загальноосвітнього навчального закладу.

3. У загальноосвітніх навчальних закладах можуть функціонувати методичні об'єднання, що охоплюють учасників навчально-виховного процесу та спеціалістів певного професійного спрямування.

Стаття 40. Державний контроль за діяльністю загальноосвітніх навчальних закладів

1. Державний контроль за діяльністю загальноосвітніх навчальних закладів незалежно від типів і форм власності здійснюється з метою забезпечення реалізації єдиної державної політики в сфері загальної середньої освіти.

2. Державний контроль за діяльністю загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів і форм власності здійснюють Міністерство освіти України, інші центральні органи виконавчої влади, яким підпорядковані загальноосвітні навчальні заклади, Державна інспекція закладів освіти при Міністерстві освіти України, Міністерство освіти Автономної Республіки Крим, місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування і підпорядковані їм органи управління освітою.

3. Основною формою державного контролю за діяльністю загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів і форм власності є державна атестація закладу, яка проводиться не рідше одного разу на 10 років у порядку, встановленому Міністерством освіти України. Результати державної атестації оприлюднюються.

Позачергова атестація проводиться, як виняток, лише за рішенням Міністерства освіти України за поданням органу громадського самоврядування загальноосвітнього навчального закладу або відповідного органу управління освітою.

Розділ VII
НАУКОВО-МЕТОДИЧНЕ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СИСТЕМИ
ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВИТИ

Стаття 41. Завдання науково-методичного забезпечення системи загальної середньої освіти.

Завданнями науково-методичного забезпечення системи загальної середньої освіти є:

координація діяльності інститутів післядипломної педагогічної освіти, методичних кабінетів та методичних об'єднань педагогічних працівників;

розроблення і видання навчальних програм, навчально-методичних та навчально-наочних посібників;

організація підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації педагогічних працівників, в тому числі керівних кадрів, системи загальної середньої освіти;

вивчення рівня знань, умінь і навичок учнів загальноосвітніх навчальних закладів, вироблення відповідних рекомендацій;

організація співпраці з видними навчальними закладами всіх рівнів акредитації для підвищення ефективності навчально-методичного забезпечення;

висвітлення в засобах масової інформації досягнень педагогічної науки та педагогічного досвіду.

Стаття 42. Здійснення науково-методичного забезпечення системи загальної середньої освіти

Науково-методичне забезпечення системи загальної середньої освіти здійснюють Міністерство освіти України, підпорядковані йому науково-методичні установи та вищі навчальні заклади, а також Центральний інститут післядипломної педагогічної освіти Академії педагогічних наук України, Кримський державний педагогічний університет і Севастопольський міський інститут післядипломної педагогічної освіти, районні (міські) методичні кабінети, науково-дослідні установи Академії педагогічних наук України, та Національної академії наук України.

Розділ VIII
ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКА
ДІЯЛЬНІСТЬ
МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНА БАЗА
ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ
ЗАКЛАДІВ

Стаття 43. Фінансово-господарська діяльність загальноосвітніх навчальних закладів

1. Фінансово-господарська діяльність загальноосвітніх навчальних закладів здійснюється відповідно до законів України «Про освіту», «Про бюджетну систему України», «Про власність» та «Про місцеве самоврядування в Україні» та інших нормативно-правових актів.

2. Педагогічним працівникам, спеціалістам та обслуговуючому персоналу державних і комунальних загальноосвітніх навчальних закладів незалежно від підпорядкування і типів заробітна плата та інші виплати, передбачені статтею 57 Закону України «Про освіту», виводяться з коштів Державного бюджету України.

3. Утримання та розвиток матеріально-технічної бази загальноосвітніх навчальних закладів фінансуються за рахунок коштів засновників (власників) цих закладів.

Стаття 44. Матеріально-технічна база загальноосвітніх навчальних закладів

Матеріально-технічна база загальноосвітніх навчальних закладів включає будівлі, споруди, землю, комунікації, обладнання, транспортні засоби, службове житло та інші шкільні майно загальноосвітніх навчальних закладів належить їм на правах, визначених законодавством України.

2. Вимоги до матеріально-технічної бази загальноосвітніх навчальних закладів визначаються відповідними будівельними і санітарно-гігієнічними нормами і правилами, а також типовими переліками обов'язкового навчального та іншого обладнання (в тому числі корекційного), навчально-методичних та навчально-наочних посібників, підручників, художньої та іншої літератури.

Стаття 45. Штатні розписи загальноосвітніх навчальних закладів

Штатні розписи державних і комунальних загальноосвітніх закладів незалежно від підпорядкування і типів встановлюються відповідним органом управління освітою на підставі Типових штатних нормативів загальноосвітніх навчальних закладів, затверджених Міністерством освіти України.

2. Штатні розписи приватних загальноосвітніх навчальних закладів встановлюються засновником (власником).

Розділ IX
МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Стаття 46. Міжнародне співробітництво у системі загальної середньої освіти

Органи управління системою загальної середньої освіти, установи і навчальні заклади системи загальної середньої освіти мають право укладати угоди про співробітництво, встановлювати прями зв'язки з органами управління освітою та навчальними закладами зарубіжних кра-

їн, міжнародними організаціями, фондами у встановленому законодавством порядку.

Держава сприяє міжнародному співробітництву у системі загальної середньої освіти.

Розділ X
ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ
У СФЕРІ ЗАГАЛЬНОЇ
СЕРЕДНЬОЇ ОСВИТИ

Стаття 47. Відповідальність за порушення законодавства про загальну середню освіту

1. Посадові особи і громадяни, винні у порушенні законодавства про загальну середню освіту, несуть відповідальність у порядку, встановленому законами України.

2. Школа, заповнена учнями (вихованцями) загальноосвітнім навчальним закладом, відшкодовується відповідно до законодавства України.

3. Злісне ухилення батьків від виконання обов'язків щодо здобуття їх неповнолітніми дітьми повної загальної середньої освіти може бути підставою для позбавлення їх батьківських прав.

Розділ XI
ПРИКНІЩЕ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 48. Набрання чинності цим Законом

1. Закон України «Про загальну середню освіту» набирає чинності з дня його опублікування, крім:

частини першої статті 12 щодо терміну навчання для здобуття повної загальної середньої освіти у загальноосвітніх навчальних закладах I—III ступенів, яка набирає чинності з 1 вересня 2001 року і поширюється на учнів, які почнуть навчатися в першому класі 2001 року і в наступні роки;

частини першої статті 14 щодо повноважень класів загальноосвітніх навчальних закладів учнями, яка набирає чинності з 1 вересня 1999 року і поширюється на класи, що будуть створені, починаючи з 1 вересня 1999 року;

частини другої статті 15 щодо навчального навантаження учнів, абзаци першого—восьмого частини першої статті 25 щодо дослідного навантаження вчителів загальноосвітнього навчального закладу, частини другої статті 43 щодо виплати педагогічним працівникам, спеціалістам та обслуговуючому персоналу державних і комунальних загальноосвітніх навчальних закладів незалежно від підпорядкування і типів заробітної плати та інших виплат, передбачених статтею 57 Закону України «Про освіту», які набувають чинності з 1 вересня 2001 року.

Частини п'ятої статті 16 щодо тривалості уроків у загальноосвітніх навчальних закладах, яка набирає чинності з 1 вересня 1999 року.

Частини першої статті 24 щодо обов'язковості відповідної педагогічної освіти для педагогічного працівника поширюється на осіб, які будуть призначатися на посади педагогічних працівників у навчальних закладах системи загальної середньої освіти, з дня набрання чинності цим Законом.

2. Для приведення законів України, інших нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом вони застосовуються в частині, що не суперечить цьому Закону.

3. Кабінету Міністрів України протягом року з дня прийняття цього Закону:

підготувати та подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції про внесення змін до законів України, що впливають з цього Закону;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити прийняття відповідно до своїх компетенцій нормативно-правових актів, що випливають з цього Закону;

забезпечити перегляд і скасування центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів, що суперечать цьому Закону.

4. Друге речення частини першої статті 17 Закону України «Про загальну навчальну обов'язок і військову службу» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 27, ст. 385; 1993 р., № 49, ст. 457; 1997 р., № 29, ст. 193) викласти в такій редакції:

«Така вістрочка надається також призовникам — педагогічним працівникам з вищою педагогічною освітою, основним місцем роботи яких є загальноосвітні навчальні заклади, на весь період їх роботи за спеціальністю».

м. Київ,
13 травня 1999 року.
№ 651-ХІV.

Президент України
Л. КУЧАМА.

ЗАКОН
УКРАЇНИ

Цей Закон визначає правові та організаційні засади здійснення архітектурної діяльності і спрямований на створення сприятливого життєвого середовища, досягнення естетичної виразності, економічності доцільності і надійності будинків, споруд та їх комплексів.

РОЗДІЛ I

Загальні положення

Стаття 1. Визначення основних термінів.

У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:

архітектурна діяльність — діяльність по створенню об'єктів архітектури, яка включає творчий процес пошуку архітектурного рішення та його втілення, координацію дій учасників розроблення всіх складових частин проєкту з планування і благоустрою території, будівництва (нового будівництва, реконструкції, реставрації, капітального ремонту) будівель і споруд, здійснення архітектурно-будівельного контролю і авторського нагляду за їх будівництвом, а також здійснення науково-дослідної та викладацької роботи у цій сфері;

об'єкти архітектурної діяльності (об'єкти архітектури) — будинки і споруди житлово-цивільного, комунального, промислового та іншого призначення, їх комплекси, об'єкти благоустрою, садово-паркові та ландшафтної архітектури, монументального і монументально-декоративного мистецтва, території адміністративно-територіальних одиниць і населених пунктів;

суб'єкти архітектурної діяльності — архітекти, інші особи, які беруть участь у підготовці і розробленні містобудівної документації, проєктної документації для будівництва, реконструкції, реставрації, капітального ремонту будинків і споруд, благоустрою, ландшафтних та садовопаркових об'єктів, науково-дослідній викладацької роботи, замовників будівництва та будівництва об'єктів архітектури, підрайони на виконання проєктних і будівельних робіт, виробники будівельних матеріалів, виробів та конструкцій, власники і користувачі об'єктів архітектури, а також органи влади, що реалізують свої повноваження у сфері містобудування;

архітектурне рішення — авторський задум щодо просторової, планувальної, функціональної організації, зовнішнього вигляду і інтер'єру об'єкта архітектури, а також інженерного та іншого забезпечення його робочого, викладацького і архітектурної частини проєкту на всіх стадіях проектування і зафіксований в завершеному будівництвом об'єкті;

проєкт — документація для будівництва об'єктів архітектури, що складається з креслень, графічних і текстових матеріалів, інженерних і кошторисних розрахунків, які визначають містобудівні, об'ємно-планувальні, архітектурні, конструктивні, технічні та технологічні рішення, вартісні показники конкретного об'єкта архітектури;

архітектурно-планувальні завдання — документ, який містить комплекс містобудівних та архітектурних вимог і особливих умов проектування і будівництва об'єкта архітектури, що випливають з положень затвердженої містобудівної документації, місцевих правил забудови населених пунктів, відповідних рішень органів виконавчої влади і органів місцевого самоврядування, включаючи вимоги і умови щодо охорони пам'яток історії та культури, довкілля, законних прав і інтересів громадян та юридичних осіб при розробці об'єкта архітектури на конкретній земельній ділянці;

завдання на проектування — документ, у якому містяться вимоги замовника до планувальних, архітектурних, інженерних і технологічних рішень та властивостей об'єкта архітектури, його об'ємно-планувальні, вартісні та організаційні його будівництва і який складається відповідно до архітектурно-планувального завдання, технічних умов.

Стаття 2. Державне сприяння архітектурній діяльності.

Держава забезпечує умови для здійснення архітектурної діяльності шляхом:

— підтримки наукових досліджень, сприяння підготовці і підвищенню кваліфікації кадрів в галузі містобудування, архітектури і будівництва;

— залучення інвестицій у проектування і будівництво об'єктів архітектури;

— проведення містобудівних та архітектурних конкурсів на створення об'єктів архітектури загальнодержавного значення;

— захисту авторських прав і забезпечення свободи творчості архітектів;

— створення сприятливих організаційних, правових та економічних умов для діяльності творчих спілок архітектів;

— заохочення архітектів, інших суб'єктів архітектурної діяльності за видатні досягнення у сфері містобудування та архітектурної діяльності.

на розвиток національної архітектури.

Стаття 3. Законодавство про архітектурну діяльність.

Законодавство про архітектурну діяльність базується на Конституції України і складається з Закону України «Про основи містобудування», цього Закону, інших нормативно-правових актів у сфері містобудування та архітектурної діяльності.

РОЗДІЛ II

Організація
архітектурної діяльності

Стаття 4. Комплекс робіт, пов'язаних зі створенням об'єкта архітектури.

Для створення об'єкта архітектури виконуються комплекс робіт, який включає:

— підготовку вихідних даних на проектування;

— здійснення у необхідних випадках передпроектних робіт, у тому числі заходів з охорони нововведених підземних будівельних робіт об'єктів, що мають художнє, історичне, етнографічне та наукове значення;

— пошук архітектурного рішення, розроблення і узгодження проєкту;

— виконання робочої документації для будівництва;

будівництво (нове будівництво, реконструкцію, реставрацію, капітальний ремонт) об'єкта архітектури, архітектурно-будівельний контроль та авторський нагляд під час виконання будівельних робіт; прийняття спорудженого об'єкта в експлуатацію.

Стаття 5. Вихідні дані на проектування.

Розроблення проєктів об'єктів архітектури та передпроектні роботи здійснюються на підставі вихідних даних на проектування, до яких належать:

— архітектурно-планувальні завдання;

— завдання на проектування;

— технічні умови щодо інженерного забезпечення об'єкта архітектури.

Вихідні дані складаються на підставі затвердженої містобудівної документації, правил забудови населених пунктів, а також відповідних рішень органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування.

Архітектурно-планувальні завдання надаються органами містобудування та архітектури на вимогу замовника у місячний строк.

Технічні умови щодо інженерного забезпечення об'єкта архітектури надаються відповідними підприємствами, установами і організаціями на вимогу замовника у п'ятнадцятиденний строк.

Архітектурно-планувальні завдання та технічні умови щодо інженерного забезпечення об'єкта архітектури діють не менше десяти років.

До архітектурно-планувальних завдань не можуть бути включені рішення щодо архітектурних та інженерних рішень щодо архітектури, його внутрішнього оздоблення, інші умови і вимоги, якщо вони не впливають на положення актів законодавства, державних стандартів, норм і правил, затвердженої містобудівної документації, місцевих правил забудови населених пунктів, не зумовлені необхідністю забезпечення характеристик забудови, довкілля і охорони пам'яток історії та культури.

Зміни до наданих архітектурно-планувальних завдань та технічних умов щодо інженерного забезпечення об'єкта архітектури можуть бути внесені лише за згодою замовника.

У наданих архітектурно-планувальних завданнях та технічних умовах щодо інженерного забезпечення об'єкта архітектури може бути відомовлено, якщо розміщення та будівництво об'єкта архітектури на конкретній земельній ділянці заборононо затверджено містобудівною документацією, іншими нормативно-правовими актами.

Відмова у наданих архітектурно-планувальних завданнях та технічних умовах щодо інженерного забезпечення об'єкта архітектури може бути оскаржена до суду.

Порядок надання архітектурно-планувальних завдань та технічних умов щодо інженерного забезпечення об'єкта архітектури, а також розмір плати за їх видання визначаються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 6. Архітектурні та містобудівні конкурси.

Архітектурні та містобудівні конкурси (місцеві, регіональні, всеукраїнські, міжнародні) проводяться для виявлення кращих архітектурно-планувальних, інженерно-технічних та економічних проєктних пропозицій щодо об'єктів містобудування та архітектури і визначення виконавців проєктної документації.

Архітектурні та містобудівні конкурси можуть організовуватися також для виявлення кращих проєктних пропозицій щодо забудови конкретних земельних ділянок. Включно на конкурсній основі здійснюється розроблення проєктів об'єктів архітектури, реалізація яких має суттєвий вплив на розвиток національної архітектури.

вплив на розвиток і формування забудови населених пунктів, а також об'єктів, які знаходяться в зоні охорони пам'яток історії та культури або можуть негативно впливати на території і об'єкти природно-заповідного фонду.

Переможець архітектурних та містобудівних конкурсів визначаються журі, до складу якого повинно входити не менш як два третини висококваліфікованих фахівців у сфері містобудування та архітектури.

Автор проєкту, який переміг у конкурсі, має переважне право на подальше розроблення проєктної документації, якщо інше не передбачено умовами конкурсу.

Особа, конкурсний проєкт якої визнано кращим, користується переважним правом його реалізації.

Положення про порядок проведення архітектурних та містобудівних конкурсів затверджується Кабінетом Міністрів України.

Програма і умови архітектурних та містобудівних конкурсів складаються за участю Національної спілки архітектів України або її місцевих організацій.

Стаття 7. Розроблення та затвердження проєкту.

Проєкт об'єкта архітектури розробляється під керівництвом або з обов'язковою участю архітектора, який має відповідний кваліфікаційний сертифікат.

Проєкт об'єкта архітектури має бути завершений підписом і особистою печаткою архітектора, який має кваліфікаційний сертифікат.

Перед затвердженням проєкту у випадках, визначених Кабінетом Міністрів України, проводиться їх експертиза чи відома іншою колегіальною експертною радою.

До проведення експертизи архітектурного рішення проєкту об'єкта архітектури обов'язково залучається архітектор, який має відповідний кваліфікаційний сертифікат.

Затвердження проєкту замовником може бути здійснено за наявності рішення органу містобудування та архітектури про погодження проєкту. Рішення про відмову у погодженні проєкту або неприйняття у місячний строк будь-якого рішення може бути оскаржено до суду.

Внесення змін до затвердженого проєкту проводиться виключно за згодою архітектора — автора проєкту, а у разі відхилення від умов вихідних даних на проектування — відповідно за погодженням з органом містобудування та архітектури, підприємствами, установами та організаціями, які надавали ці вихідні дані, та замовником.

Внесення до затвердженого проєкту змін, пов'язаних зі змінами державних стандартів, норм і правил, здійснюється за згодою замовника, якщо інше не передбачено законом.

Перелік об'єктів погодження і затвердження проєктів яких у межах законодавства не потребує висновку експертизи, встановлюється Державним комітетом будівництва, архітектури та житлової політики України.

Стаття 8. Робоча документація для будівництва.

Робоча документація для будівництва (Реконструкції, реставрації, капітального ремонту) об'єкта архітектури виконується відповідно до державних стандартів, норм і правил на підставі затвердженого проєкту.

Робоча документація для будівництва розробляється за участю архітектора — автора затвердженого проєкту або іншими особами, якщо це обумовлено договором між замовником і архітектором — автором проєкту, з обов'язковим здійсненням авторського нагляду за цією роботою.

Стаття 9. Будівництво об'єкта архітектури.

Будівництво (нове будівництво, реконструкція, реставрація, капітальний ремонт) об'єкта архітектури здійснюється відповідно до затвердженої проєктної документації, державних стандартів, норм і правил, місцевих правил забудови населених пунктів.

Архітектор — автор проєкту або уповноважена ним особа бере участь у прийнятті в експлуатацію закінченого будівництва об'єкта архітектури та підписує відповідний акт.

Без підпису архітектора — автора проєкту або уповноваженої ним особи такий акт є недійсним.

Стаття 10. Державний архітектурно-будівельний контроль.

Для забезпечення під час забудови території, розміщення і будівництва об'єктів архітектури додержання суб'єктами архітектурної діяльності затвердженої містобудівної та іншої проєктної документації, місцевих правил забудови населених пунктів, вимог вихідних даних, а також з метою захисту державного права споживачів будівельної продукції здійснюється в установленому законодавством порядку державний архітектурно-будівельний контроль.

Державний архітектурно-будівельний контроль здійснюють Державна архітектурно-будівельна інспекція України, інспекції державного архітектурно-будівельного контролю в Автономній республіці Крим, областях, районах, містах Києві та Севастополі, містах обласного підпорядкування.

Стаття 11. Авторський нагляд.

Під час будівництва об'єкта архітектури здійснюється авторський нагляд.

Авторський нагляд здійснюється архітектором — автором проєкту об'єкта архітектури, іншими розробниками затвердженого проєкту або уповноваженими ними особами. Авторський нагляд здійснюється відповідно до законодавства та договору із замовником.

У разі виявлення відхилень від проєктних рішень, допущених під час будівництва об'єкта архітектури, та відмови підрайона щодо їх усунення особа, яка здійснює авторський нагляд, повідомляє про це замовника і відповідну інспекцію державного архітектурно-будівельного контролю для вжиття заходів відповідно до законодавства.

Стаття 12. Архітектурно-технічний паспорт об'єкта архітектури.

На кожний завершений будівництвом об'єкт архітектури і до його прийняття в експлуатацію складається архітектурно-технічний паспорт об'єкта архітектури.

Архітектурно-технічний паспорт об'єкта архітектури складається генеральним проєктом об'єкта архітектури за участю підрайона і затверджується органом містобудування та архітектури.

В архітектурно-технічному паспорті об'єкта архітектури містяться відомості про замовника, архітектора — автора проєкту та інших розробників проєкту, підрайона, місце і строк зберігання проєктної документації, а також основні характеристики об'єкта архітектури та гарантії зобов'язання виконавців проєктних і будівельних робіт.

В архітектурно-технічному паспорті зазначаються особливі умови щодо експлуатації об'єкта архітектури, а також його окремі елементи (деталі фасадів, інтер'єру, благоустрою, наявність творів монументального і декоративного мистецтва тощо), які не підлягають змінам без згоди архітектора — автора проєкту, органу містобудування та архітектури, а за відсутності архітектора — автора проєкту — органу містобудування та архітектури.

Положення про архітектурно-технічний паспорт об'єкта архітектури затверджується Державним комітетом будівництва, архітектури та житлової політики України.

РОЗДІЛ III

Спеціально уповноважені органи
містобудуваннята архітектури. Творчі спілки
архітектів

Стаття 13. Спеціально уповноважені органи містобудування та архітектури.

До спеціально уповноважених органів містобудування та архітектури належать:

— Державна архітектурно-будівельна, архітектурно-будівельна інспекція України;

— уповноважений орган містобудування та архітектури Ради міністрів Автономної Республіки Крим;

— управління містобудування та архітектури обласних, Київської та Севастопольської адміністрацій;

— виконавчі органи сільських, селищних, міських рад.

Уповноважений орган містобудування та архітектури Ради міністрів Автономної Республіки Крим, управління містобудування і архітектури обласних, Київської та Севастопольської міських, відділи районних державних адміністрацій підконтрольні і підзвітні відповідним органам виконавчої влади в межах, передбачених законом.

Підписи місцевих самоврядування здійснюють свою діяльність у сфері містобудування та архітектури відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні».

З питань делегованих повноважень, передбачених підпунктом «б» частини першої статті 31 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», виконавчі органи сільських, селищних, міських рад підконтрольні відповідним органам виконавчої влади.

Стаття 14. Головні архітектори і підрайони.

Підрайони в межах містобудування та архітектури, визначених статтею 13 цього Закону, за посадою є головними архітекторами відповідних адміністративно-територіальних одиниць (Автономної Республіки Крим, області, району, міста, району в місті).

Підрайони на посаду головного архітектора здійснюється виключно за результатами конкурсів.

В конкурсі можуть брати участь особи, які мають, як правило, вищу архітектурну освіту та стаж організаційної і професійної діяльності.

ної роботи за фахом у сфері містобудування та архітектури не менше 5 років.

Конкурси на заміщення посади головних архітекторів проводяться за участю місцевих організацій Національної спілки архітекторів України.

Головні архітектори (їх заступники) у порядку творчої діяльності як автори чи співавтори можуть брати участь у проєктуванні об'єктів архітектури, передбачених адміністративними актами на території їх адміністративної діяльності, за умов погодження архітектурних рішень цих об'єктів з органами містобудування та архітектури вищого рівня, а також у разі утримання такого права за результатами архітектурно-містобудівного конкурсу.

Стаття 15. Архітектурно-містобудівні ради.
Для професійного колеґіального обговорення містобудівних, архітектурних та інженерних проєктних рішень об'єктів архітектури, а також, в разі необхідності, основних положень архітектурно-планувальних завдань, при місцевих органах містобудування та архітектури створюються архітектурно-містобудівні ради, які здійснюють свою діяльність відповідно до типового положення про них, яке затверджується Державним комітетом будівництва, архітектури та житлової політики України.

Стаття 16. Творчі спілки архітекторів.
В Україні діє об'єднання професійних архітекторів — Національна спілка архітекторів України, а також відповідно до законодавства можуть створюватися і діяти інші творчі спілки архітекторів.

Діяльність творчих спілок архітекторів здійснюється на основі їх статутів, зареєстрованих в установленому порядку.

РОЗДІЛ IV Здійснення архітектурної діяльності

Стаття 17. Ліцензування та професійна атестація виконавців робіт, пов'язаних зі створенням об'єктів архітектури.

Підприємницька діяльність, пов'язана зі створенням об'єктів архітектури, підлягає ліцензуванню відповідно до законодавства.

Виконавці окремих видів робіт, пов'язаних зі створенням об'єктів архітектури, можуть пройти професійну атестацію в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Громадянин, який пройшов професійну атестацію, видається відповідний кваліфікаційний сертифікат, строк дія якого становить п'ять років.

Громадянин, який здобув вищу архітектурну освіту за освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліст, магістр та мають стаж роботи за фахом не менше трьох років, а так само особам, які не мають вищої архітектурної освіти, стаж роботи яких у сфері містобудування та архітектури становить не менше десяти років, може бути виданий відповідний кваліфікаційний сертифікат архітектора.

Відомості про особу, яка отримала відповідний кваліфікаційний сертифікат, вносяться до реєстру атестованих осіб. Особи, які одержали відповідний кваліфікаційний сертифікат, можуть здійснювати окремі види підприємницької діяльності, пов'язаної зі створенням об'єктів архітектури, без відповідної ліцензії.

Стаття 18. Архітектурно-будівельна атестація виконавців робіт, пов'язаних зі створенням об'єктів архітектури, здійснюється Архітектурно-будівельною атестаційною комісією.

Архітектурно-будівельна атестаційна комісія визначає професійну спеціалізацію, рівень кваліфікації і знань архітекторів та інших осіб;

видає відповідні кваліфікаційні сертифікати, скасовує рішення про їх видачу; веде реєстр атестованих осіб; затверджує правила професійної етики;

здійснює інші повноваження відповідно до Положення про Архітектурно-будівельну атестаційну комісію, що затверджується Державним комітетом будівництва, архітектури та житлової політики України за поданням Національної спілки архітекторів України.

Стаття 19. Проктанти робіт, виконання яких не потребує наявності відповідного кваліфікаційного сертифіката.

Виконання проєктних рішень по створенню об'єктів архітектури не потребує наявності у фахівців відповідного кваліфікаційного сертифіката у разі:

здійснення фахівцями проєктних робіт під керівництвом архітектора чи іншого фахівця, який має кваліфікаційний сертифікат виконавця робіт відповідного профілю;

розроблення проєктних матеріалів, не передбачених для реалізації (ескізи, пошукові, концептуальні тощо), пропозицій щодо можливості і умов забудови будівельної земельної ділянки;

виконання робіт, що пов'язані з участю в містобудівних та архітектурних конкурсах, якщо їх умовами не передбачено інше.

Стаття 20. Здійснення архітектурної

діяльності іншими особами без громадянства

Іноземці та особи без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах, при здійсненні архітектурної діяльності користуються такими самими правами та несуть такі самі обов'язки, як і громадяни України, якщо інше не передбачено законами і міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

На території України іноземці та особи без громадянства, які не отримали відповідний кваліфікаційний сертифікат або відповідну ліцензію, можуть виконувати роботи, визначені статтею 19 цього Закону, а також участь у розробленні містобудівної документації, здійснювати проектування об'єктів архітектури, розробляти робочу документацію для будівництва лише на підставі договорів з суб'єктами підприємницької діяльності, які мають ліцензію на виконання відповідних видів проєктних робіт.

Стаття 21. Здійснення архітектурної діяльності фізичними та юридичними особами України на території іноземних держав

Фізичні та юридичні особи України здійснюють архітектурну діяльність на території інших держав відповідно до законів та міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, а так само до законодавства країн перебування.

РОЗДІЛ V Права і обов'язки суб'єктів архітектурної діяльності при створенні та експлуатації об'єктів архітектури

Стаття 22. Права архітектора.
Архітектор під час проектування і будівництва об'єктів архітектури має право: без попереднього дозволу розробляти проєктні пропозиції щодо забудови будь-якої земельної ділянки для визначення можливості і умов здійснення на ній будівництва об'єкта архітектури;

брати участь у підготовці завдання на проектування, за дорученням замовника одержувати в установленому порядку архітектурно-планувальні завдання та технічні умови щодо інженерного забезпечення об'єкта архітектури, погоджувати проєкт з підприємствами, установами, організаціями, які видали технічні умови; вільно обирати засоби і способи реалізації архітектурного рішення;

за погодженням замовника вносити в межах вихідних даних на проектування зміни до затвердженого проєкту; за дорученням замовника брати участь у підготовці договорів підпідряду, організації конкурсів (тендерів) з визначення підпідрядника на проектування та будівництво, бути представником замовника в інших випадках, визначених договором; за згодою з замовником залучати на договірній основі до розроблення проєкту інших фахівців, здібних виконувати керівництво цими роботами, а також брати участь у виконанні робочої документації;

здійснювати експертизу проєктної документації згідно із професійною спеціалізацією, зазначеною у кваліфікаційному сертифікаті архітектора.

Стаття 23. Права замовників.
Замовники на проектування і будівництво об'єктів архітектури мають право: обирати архітектора — розробника проєкту та інших виконавців проєктних і будівельних робіт, якщо інше не передбачено умовами архітектурного чи містобудівного конкурсів (тендерів);

затверджувати завдання на проектування, проєкт, якщо вони не суперечать законодавству, архітектурно-планувальному завданню та технічним умовам щодо інженерного забезпечення об'єкта архітектури;

здійснювати контроль і технічний нагляд за дотриманням вимог архітектурно-планувального завдання, завдання на проектування під час проектування об'єкта архітектури, затвердженого проєкту під час будівництва.

Стаття 24. Права підпідрядників.

Підпідрядники на проектування і будівництво об'єкта архітектури мають право: обирати на свій розсуд технологію, методи і способи реалізації проєкту об'єкта архітектури в межах державних будівельних стандартів, норм і правил;

виконувати робочу документацію для будівництва об'єкта архітектури відповідно до затвердженого проєкту за безпосередньою участю або під контролем архітектора — автора проєкту чи без такої участі його письмовою згодою;

здійснювати інші дії, передбачені договорами (контрактами) підпідряду, у встановленому законодавством порядку.

Стаття 25. Права громадян та громадських організацій.
Громадяни та громадські організації, які не беруть безпосередньої участі у створенні об'єктів архітектури, мають право:

одержувати в органах влади інформацію щодо підготовки і прийняття рішень з планування, забудови та реконструкції населених пунктів, окремих територій і

конкретних об'єктів архітектури, дотримання при цьому вимог законодавства про збереження пам'яток історії та культури; доводити;

брати участь в обговоренні архітектурних рішень проєктів у встановленому порядку; захищати свої інтереси під час проектування і будівництва нових та експлуатації існуючих об'єктів архітектури відповідно до законодавства.

Стаття 26. Обов'язки архітектора, інших проєктувальників

Архітектор, інші проєктувальники, які здійснюють роботи по створенню об'єктів архітектури, зобов'язані:

дотримуватися державних стандартів, норм і правил, місцевих правил забудови населених пунктів, вимог вихідних даних на проектування; не порушувати під час проектування, організації і виконання будівельних робіт законні права та інтереси власників і користувачів будинків, споруд, прилеглих до ділянки забудови;

не розголошувати без згоди замовника відомості, які становлять комерційну таємницю проєкту.

Стаття 27. Обов'язки замовників та підпідрядників

Замовники та підпідрядники під час створення об'єкта архітектури зобов'язані:

доручати виконання окремих видів проєктних і будівельних робіт особам, які мають відповідну ліцензію (кваліфікаційний сертифікат); вільно обирати виконавців робочої документації для будівництва з дотриманням вимог статті 23 цього Закону; забезпечувати будівництво об'єкта архітектури згідно з робочою документацією, застосовувати будівельні матеріали, виробні і конструкції, які відповідають державним стандартам, нормам і правилам і такі, що пройшли сертифікацію, якщо вона є обов'язковою;

не порушувати під час організації і виконання будівельних робіт законні права та інтереси користувачів прилеглих земельних ділянок, власників розташованих на них будинків і споруд, відшкодовувати завдані їм збитки відповідно до закону;

поінформувати у триденний строк місцеві органи охорони пам'яток історії та культури про нововиявлені під час будівельних робіт об'єкти, що мають художнє, історичне, етнографічне та наукове значення.

Стаття 28. Обов'язки власників та користувачів об'єктів архітектури

Власники та користувачі об'єктів архітектури зобов'язані: утримувати в належному стані будинки і споруди, а так само закріплені за ними земельні ділянки, додержуватися під час експлуатації об'єкта архітектури вимог, визначених у його архітектурно-технічному паспорті, встановлених місцевими правилами забудови населених пунктів, а також вимог законодавства;

отримувати в установленому законодавством порядку дозвіл на виконання робіт, пов'язаних із реставрацією, реставрацією чи капітальним ремонтом об'єкта архітектури;

погоджувати внесення змін до об'єкта архітектури в випадках, передбачених його архітектурно-технічним паспортом.

РОЗДІЛ VI Авторське право на твори архітектури

Стаття 29. Об'єкти та суб'єкти авторського права на твори архітектури

Відносини, що виникають під час створення творів архітектури, регулюються Законом України «Про авторське право і суміжні права», цим Законом та іншими законами України.

Об'єктами авторського права на твори архітектури є архітектурні рішення об'єктів архітектури чи містобудування (творів архітектури) на всіх стадіях їх проектування і будівництва.

Особа (особи), творчою працею якої (яких) створено твір архітектури, а також архітектори, які розробили проєкт (проекти), окремі будинки чи споруди архітектурних комплексів, благоустрою (проекти тощо), вважаються автором (співавторами) твору архітектури або його відповідного розділу.

Співстворителі не можуть бути особами, які подають автору твору архітектури технічну, консультативну чи організаційну допомогу, або такі, що здійснюють організацію проектування і будівництва (реконструкції, реставрації, капітального ремонту), контроль за виконанням замовлення робіт.

Стаття 30. Майнові права автора твору архітектури

Майнові права автора твору архітектури, який виконано на замовлення, регулюються договором між автором та замовником проєкту об'єкта архітектури або роботодавцем. Договорі між автором та замовником проєкту або роботодавцем повинен містити передбачені Законом України «Про авторське право та суміжні права» положення щодо регулювання

майнових відносин у використанні творів архітектури.

Автор проєкту твору архітектури має виключне право на участь у подальшій його реалізації, якщо інше не передбачено умовами договору із замовником або роботодавцем, а також на внесення змін до незавершеного будівництвом чи збудованого об'єкта архітектури у разі зміни його функціонального призначення чи реконструкції.

Використання проєкту об'єкта архітектури для реалізації допускається тільки одноразово, якщо інше не обумовлено договором, згідно з яким створено проєкт. Повторне застосування такого проєкту і розроблення на його основі робочої документації здійснюється виключно за згодою автора з виплатою йому або його правонаступникам авторської винагороди.

Автор твору архітектури має право на одержання у встановленому законом порядку авторської винагороди за його створення і використання.

Майнові права автора або його правонаступника щодо проєкту і збудованого об'єкта архітектури зберігаються незалежно від зміни власника або користування цього об'єкта.

Стаття 31. Особисті (немайнові) права автора твору архітектури

Автор твору архітектури, крім особистих (немайнових) прав, визначених Законом України «Про авторське право і суміжні права», належать особисті (немайнові) права щодо:

безперешкодного фотографування, відеозапису, використання твору архітектури, крім випадків, визначених актами законодавства;

зачиснення на збудованому об'єкті архітектури власного імені (імен співавторів).

Особисті (немайнові) права на твір архітектури не можуть бути автором незалежно від умов трудового договору між автором та замовником проєкту або роботодавцем.

РОЗДІЛ VII Відповідальність за порушення законодавства про архітектурну діяльність

Стаття 32. Відповідальність за порушення законодавства про архітектурну діяльність

Порушення законодавства про архітектурну діяльність тягне за собою дисциплінарну, адміністративну, цивільно-правову або кримінальну відповідальність згідно з законами України.

Стаття 33. Винищення спорів, що виникають у процесі здійснення архітектурної діяльності

Спори, що виникають у процесі здійснення архітектурної діяльності, в тому числі за участю іноземних юридичних і фізичних осіб, вирішуються у встановленому законом порядку.

РОЗДІЛ VIII Принципові положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування, крім:

частини першої статті 7, яка набирає чинності через два роки після створення передбаченої у статті 18 цього Закону Архітектурно-будівельної атестаційної комісії та введення в дію порядку проведення професійної атестації в архітектурній діяльності (частина Друга статті 17);

частини першої статті 12, яка набирає чинності з 1 січня 2000 року.

2. До проведення законів України та інших нормативно-правових актів у відповідність із Законом України «Про архітектурну діяльність» вони застосовуються у частині, що не суперечить цьому Закону.

3. Кабінету Міністрів України у тримісячний строк з дня опублікування Закону України «Про архітектурну діяльність»:

подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо приведення законів України у відповідність із Законом України «Про архітектурну діяльність»;

відповідно до своєї компетенції забезпечити прийняття нормативно-правових актів, передбачених цим Законом;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом; забезпечити перегляд і скасування містобудівних та інших центральних органами виконавчої влади України їх нормативно-правових актів, що суперечать цьому Закону.

Президент України
Л. КУЧМА

м. Київ,
20 травня 1999 року.
№687-ХІV.

Згідно з Регламентом Верховної Ради, закони і інші акти, надруковані в «Голосі України», є офіційною публікацією.

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства фінансів України
05.05.99 № 121

ДЕКЛАРАЦІЯ
про майно та доходи
кандидата у Президенти України,
отримави у 1998 році

РОЗДІЛ I. Загальні відомості

Ідентифікаційний номер: **7707077773**

1.1 **Родовідерський** 1.2 **Григорій** 1.3 **Семенов**
(прізвище) (ім'я) (по батькові)

Місце проживання: 1.4 **2170250** 1.5 **Виконавча** 1.6 **Оратівський**
(поштова скринька) (область) (район)

1.7 **С. Фрошківська** 1.8 **бу. Нестерова** 1.9 **18** 1.10 **---** 1.11 **---**
(насел. пункт) (вулиця) (№ буд.) (кварт.) (№ кв.)

Місце роботи: 1.12 **027770707** 1.13 **Інкопирн «Сесулан»**
(код ЄДРПОУ) (назва юридичної організації)

Контактний телефон: 1.14 **77770773** 1.15 **00000000**
(робочий) (домашній)

РОЗДІЛ II. Доходи, отримані (нараховані) з джерел в Україні та за її межами

1	2	3
Перелік доходів	Розмір доходу (грн.)	
1.1. Загальна сума сукупного доходу, в тому числі:		
1.2. Дівиденди, проценти, роліти		
1.3. Матеріальна допомога, подарунки, пожертвування		
1.4. Призи, виграші		
1.5. Допомога по безробіттю		
1.6. Аліменти		
1.7. Стандина		
1.8. Страхове відшкодування		
1.9. Доход від передачі грошей та іншого майна у позичку (тимчасове користування)		
1.10. Доход від відчуження майна, зазначеного у розділах III, IV		
1.11. Авторська винагорода (гонорар)		
1.12. Доход від підприємницької і незалежної професійної діяльності		
1.13. Доход від відчуження цінних паперів та корпоративних прав		
1.14. Заробітна плата та інші доходи, крім зазначених вище		

РОЗДІЛ III. Відомості про нерухоме майно, що знаходиться в приватній власності

1	2	3
Перелік об'єктів	Загальна площа (м ²)	
1. Земельні ділянки	2235,4 м ²	
2. Житловий будинок	243,4 м ²	
3. Квартира		
4. Садовий (дачний) будинок		
5. Гараж		
6. Інше нерухоме майно		

РОЗДІЛ IV. Відомості про транспортні засоби, що знаходяться в приватній власності

1	2	3	4
Перелік об'єктів	Марка/модель	Об'єм двигуна (см ³)	
1. Автомобілі легкові	Nissan-Patrol		
2. Автомобілі вантажні, спеціальні і автобуси			
3. Мотоцикли			
4. Трактори			
5. Водні транспортні засоби			

РОЗДІЛ V. Відомості про вклади в банках, цінні папери та інші активи

1	2	3	4
Перелік об'єктів	Всього (грн.)	У тому числі за кордоном (грн.)	
1. Номінальна вартість приданих цінних паперів			
2. Розмір внеску (плати) до статутних (пайових) фондів підприємств, установ, організацій			
3. Сума грошових коштів на рахунках у банках та інших фінансово-кредитних установах			
4. Готівка у національній валюті України			
5. Готівка у іноземній валюті			

Правильність зазначеного у цій декларації відомостей

стверджую **Григорій Семенов** 11.06.1999 р.
(підпис) (дата)

УКРАЇНА
ЦЕНТРАЛЬНА ВИБОРЧА КОМІСІЯ
ПОСТАНОВА

17 червня 1999 року

м. Київ

№ 93

Про реєстрацію претендента на кандидата у Президенти України, висунутого 11 червня 1999 року зборами виборців, що відбулися у селищі міського типу Дашів Іллінецького району Вінницької області

Розглянувши заяву ініціативної групи виборців про реєстрацію претендента на кандидата у Президенти України Новодворського Григорія Семеновича, яка надійшла до Центральної виборчої комісії, і додані до неї документи, що відповідають вимогам Закону України «Про вибори Президента України», керуючись статтями 23, 24, частиною першою статті 25 цього Закону та статтями 11, 13 Закону України «Про Центральну виборчу комісію», Центральна виборча комісія постановляє:

1. Зареєструвати претендента на кандидата у Президенти України Новодворського Григорія Семеновича, 1941 року народжен-

ня, громадянина України, голову Партії реабілітації тяжкохворих України, освіта вища, президента Інкопирну «Сесулан», який проживає у селі Фрошківська Іллінецького району Вінницької області, висунутого зборами виборців селища міського типу Дашів Іллінецького району Вінницької області.

2. Постанову опублікувати в газетах «Голос України» і «Урядовий кур'єр» та оприлюднити в інших засобах масової інформації.

Голова
Центральної виборчої комісії
М. РЯБЕЦЬ.

УКРАЇНА
ЦЕНТРАЛЬНА ВИБОРЧА КОМІСІЯ
ПОСТАНОВА

25 травня 1999 року

м. Київ

№ 58

Про заяви щодо реєстрації претендента на кандидата у Президенти України, висунутого зборами виборців, що відбулися в селі Монастирець Жидачівського району Північної області 16 травня 1999 року, та про реєстрацію ініціативної групи, затвердженої цими зборами

До Центральної виборчої комісії 20 травня 1999 року надійшли заяви ініціативної групи виборців про реєстрацію претендента на кандидата у Президенти України Голодюка Бориса Борисовича, висунутого, як вказано в наведених документах, зборами виборців, що відбулися в селі Монастирець Жидачівського району Львівської області 16 травня 1999 року, та про реєстрацію ініціативної групи, затвердженої цими зборами.

Подані документи не відповідають вимогам Закону України «Про вибори Президента України». Зокрема, заяви ініціативної групи виборців та протокол зборів виборців за місцем проживання підписані особами, які відповідно до вимог частин першої і третьої статті 23 Закону України «Про вибори Президента України» не мали права брати участь у зборах виборців і виходити до складу ініціативної групи виборців села Монастирець Жидачівського району Львівської

області, оскільки вони не є жителями цього населеного пункту.

Виходячи з викладеного, керуючись пунктом 2 частини четвертої статті 25 Закону України «Про вибори Президента України», статтями 11, 13 Закону України «Про Центральну виборчу комісію», Центральна виборча комісія постановляє:

1. Відмовити в реєстрації претендента на кандидата у Президенти України Голодюка Бориса Борисовича, висунутого зборами виборців, що відбулися в селі Монастирець Жидачівського району Львівської області 16 травня 1999 року.

2. Заяву ініціативної групи, затвердженої 16 травня 1999 року зборами виборців, що відбулися у селі Монастирець Жидачівського району Львівської області, про її реєстрацію залишити без розгляду.

Голова
Центральної виборчої комісії
М. РЯБЕЦЬ.

УКРАЇНА
ЦЕНТРАЛЬНА ВИБОРЧА КОМІСІЯ
ПОСТАНОВА

10 червня 1999 року

м. Київ

№ 76

Про заяви щодо реєстрації претендента на кандидата у Президенти України, висунутого зборами, що відбулися на території Павлівської сільської ради Тисменицького району Івано-Франківської області 15 травня 1999 року, та про реєстрацію ініціативної групи, затвердженої цими зборами

До Центральної виборчої комісії 7 червня 1999 року надійшли заяви ініціативної групи виборців про реєстрацію претендента на кандидата у Президенти України Рокешського Мар'яна Івановича, висунутого зборами, що відбулися на території Павлівської сільської ради Тисменицького району Івано-Франківської області, та про реєстрацію ініціативної групи, затвердженої цими зборами, а також додані до них документи, передбачені Законом для реєстрації.

У ході перевірки встановлено, що збори, проведені на території Павлівської сільської ради Тисменицького району Івано-Франківської області, в яких згідно з протоколом та доданим до нього списком виборців взяли участь жителі міста Івано-Франківська, відбулися в порядку, що не відповідає вимогам статті 23 Закону України «Про вибори Президента України». З огляду на це, вони не можуть вважатися зборами виборців, що мають право висувати претендента на кандидата у Президенти України.

Беручи до уваги фактичну відсутність законного суб'єкта висунення претендента на кандидата у Президенти України, а та-

кож враховуючи те, що документи, подані до Комісії, не відповідають вимогам Закону України «Про вибори Президента України» та містять недостовірні і суперечливі дані, керуючись статтями 11, 13 Закону України «Про Центральну виборчу комісію», статтею 5, частиною першою статті 23, пунктом 2 частини четвертої статті 25 Закону України «Про вибори Президента України», Центральна виборча комісія постановляє:

1. Відмовити в реєстрації претендента на кандидата у Президенти України Рокешського Мар'яна Івановича, висунутого зборами, що відбулися 15 травня 1999 року на території Павлівської сільської ради Тисменицького району Івано-Франківської області.

2. Заяву про реєстрацію ініціативної групи, затвердженої зборами, що відбулися на території Павлівської сільської ради Тисменицького району Івано-Франківської області, залишити без розгляду.

Голова
Центральної виборчої комісії
М. РЯБЕЦЬ.

Так, я — людина з ядерного лобі

— Микола Петрович, якось у розмові з журналістами ви назвали себе «людиною ядерного лобі». А якщо детальніше?

— В ядерній енергетиці я працюю з 1973 року. Починав електриком, бо за освітою — інженер-електрик, а потім пройшов шлях аж до директора АЕС. Це була довга дорога, тому в галузі для мене немає секретів, я все про неї знаю і, як кажуть колеги, «все на живіт проліз».

Працював на атомних електростанціях в Росії: Кольській, Капінській, а останні п'ять років — на Хмельницькій АЕС. На нинішній посаді працюю дуже короткий час, і якщо справи підуть на краще, то думаю ще попрацювати в ядерній енергетиці, хоча, з другого боку, я — політик, прийнятний відносно в собі до цього хист.

Компанія «Енергоатом» створена постановою Кабінету Міністрів України, однак протягом певного часу у ЗМІ точаться суперечки про доцільність і правомірність її створення...

— Є в нашому суспільстві політичні, економічні сили, є приватні особи, які з великим задоволенням обговорюють це питання. Немає такої проблеми. Компанія створена законом і немає висновків суду щодо незаконності її створення. Всі ці розмови ведуть політики та ЗМІ. Іхня мета одна — ліквідувати «Енергоатом», бо він активно працює на ринку електроенергії і стоїть на заваді конкурентам. Компанія державна, вона захищає державну власність і захищає тим, хто мріє цю власність набудати.

Атомні електростанції країни працюють стабільно, виробляючи майже 50 % електроенергії. Як керівник цієї галузі як ви оцінюєте сучасний стан атомних станцій і, зокрема, стан безпеки?

— Як задовільний. Я не хотів би казати як добрий чи відмінний, відповідаю — задовільний.

— Згідно з політичним рішенням українського уряду Чорнобильська АЕС має бути виведена з експлуатації до 2000 року. Наскільки це реально сьогодні?

— Цілком реально. І можна зупинити хоч сьогодні, але є нерозв'язні проблеми. Немає коштів для проведення робіт зняття п'яти з експлуатації, переробки та захоронення ядерних відходів, а основне — забезпечення роботою багаточисельного колективу станції і мешканців міста Славутича, які так чи інакше живуть за рахунок ЧАЕС. Жодна з цих проблем поки що не розв'язана.

Однак ми не втрачаємо оптимізму. У нас є цілком конкретний план дій. Нині будуть зняти котельню, що опалюватиме місто після зупинення останнього енергоблока. Планована будівництво об'єктів захоронення відпрацьованого ядерного палива і заводу з переробки радіоактивних відходів.

Пізніше має розпочатися наступний етап — зупинка енергоблока, вивезення і переробка радіоактивних відходів. Це дасть робочі місця для працівників станції. І за цей час хоча й не всі, але деякі соціальні проблеми буде теж розв'язано. Місто Славутич — вільна економічна зона. І ми всі сподіваємося, що згодом туди підуть інвестиції для

створення нових робочих місць. Потрібні гроші і бажання працювати.

— Обов'язковою умовою виведення з експлуатації ЧАЕС є добування компенсуючих потужностей — двох енергоблоків на Хмельницькій та Рівненській АЕС. Наскільки важливо для України добувати ці блоки?

— Я вважаю, що ці блоки обов'язково мають бути добувані незалежно від того, працюватиме чи ні останній блок ЧАЕС, чи надасть допомогу Захід. Це два практично готових енергоблока, що за умови приросту виробництва на найближчу перспективу можуть задовольнити наші потреби в електроенергії. Якщо сьогодні недобудувати ці блоки, обладнання безнадійно застаріє і знісється.

— Чи поліпшилася ситуація з виплатою зарплати персоналу АЕС і погіршенням зарплатності у ній?

— З виплатою — поліпшилася. Після великого провалу збору грошей на енергоринок в січні—лютому, урядом було вжито заходів щодо поліпшення ситуації не тільки в атомній енергетиці, а й на ринку електроенергії. Вже в березні—квітні надходження збільшилися і це дає нам змогу виконувати поточні виплати зарплати, але зарплатності зменшуються дуже повільно і лише багато часу, поки вона буде повністю ліквідована. Це турбує мене як президента компанії.

— Як відомо, є певні проблеми з закупівлею свіжого ядерного палива. Чи будуть українські атомні станції з паливом нинішнього року?

— Будуть обов'язково. За графіком. Чотири енергоблоки вже повністю готові до роботи в осінньо-зимовий період. Вони вже завантажені паливом. Зупинено 1-й блок Рівненської АЕС. Нещодавно для нього надійшло паливо з Росії, для блока Хмельницької АЕС є запас палива. Є проблеми з постачанням палива для двох блоків Запорізької АЕС, але їх розв'язуємо. Я переконаний у тому, що ці блоки вийдуть з ремонту в запланований час.

Щодо постачання ядерного палива, то це питання не політичне, а більш кон'юнктурне. Є певні економічні сили, які штучно створюють цю проблему, наголошуючи, нібито комусь не в змозі виконати це завдання, а вони згодні. Впевнений, НАЕК працює ефективно, ніж оператори. Це конкуренція, іде процес знищення конкурента і формування суспільної думки, яка полягає в тому, що ніхто, крім них, не може виконати це завдання. Виконає!

— Українські атомні станції працюють лише на паливі, яке постачає російський концерн «ТВЕЛ». Та восени минулого року, перебуваючи в Києві, президент міждержавної енергетичної США, відповів на запитання про ядерну безпеку Террі Леш повідомив, що у травні 1999 року в Україну з США має надійти тестова партія ядерного палива для АЕС...

— Були такі пропозиції уряду США. Йдеться про те, щоб зробити атестацію ядерного палива, користуючись у США на одній з наших атомних електростанцій — Південно-Українській. Але щоб це здійснити, треба виконати велику підготовчу роботу, розпо-

бити декілька об'ємних документів, один з яких — обґрунтування ядерної безпеки під час використання позареакторного палива. Використання такого палива треба узгодити з головним конструктором, науковим керівництвом. Як відомо, за радянських часів, коли споруджувалися ядерні реактори в Україні, головним конструктором і генеральним розробником — російській організації. Щодо цього йдуть складні процеси узгодження позицій між США, Росією і Україною. Ми не проти попрацювати в цьому напрямі. Поки що про поставки не йдеться, бо немає дозволу нашого регулюючого органу на випробування цього палива і використання його в наших реакторах.

До речі, подібну проєднує проходить в Чехії, на АЕС Темелін, де американці пропонують своє паливо для реакторів «французької конструкції». І хочемо там переговори тривають декілька років, до кінця справи ще не доведено. Власне кажучи, завершення цього процесу стане прецедентом.

— Микола Петрович, як ви ставитесь до ідеї Запорізького «енергетичного експерименту»? Що ставиться з іншими атомними станціями, якщо від НАЕК «відірвати» Запорізьку АЕС?

— Будь-який регіон, будь-який суб'єкт підприємницької діяльності має право сьогодні щось робити, щоб завтра жити краще. Тому Запорізький регіон має право проводити експеримент шляхом створення регіональної біржі енергоносіїв, яка, на їхню думку, налагодить реальні майнові відносини між виробниками і споживачами. Автори експерименту запропонували використати ЗАЕС як постачальника електроенергії.

Однак ця ідея викликає в мене занепокоєння. ЗАЕС — флагман енергетики України з високими економічними показниками. Собівартість електроенергії на ній нижча порівняно з іншими українськими АЕС. Це дуже привабливий об'єкт і для використання в будь-якому експерименті, і для приватизації. За рахунок прибутків цієї станції ми практично дотуємо Чорнобильську та Хмельницьку атомні станції, фінансуємо добування двох енергоблоків: 2-го Хмельницької та 4-го Рівненської АЕС. Важко сказати, як розв'язувати ці проблеми без ЗАЕС, адже грошей в бюджеті немає. Ймовірно, експеримент призведе до зниження ціни на електроенергію в Запорізькому регіоні та її зростання в інших регіонах.

Є ще одна серйозна проблема — ніхто в Запорізькому регіоні не має досвіду, як забезпечити безпеку атомної електростанції. На сьогодні НАЕК «Енергоатом» — експлуатуюча організація для всіх АЕС і відповідає за їх ядерну безпеку. До того ж досвід експлуатації свідчить, що нових власників мало турбує проблема безпеки, економічної ефективності, соціальні проблеми, бо є ментальність — узяти все, що можна, і нічого не вкладати. Тому проблема безпеки постає обов'язково.

Ми вже запропонували керівництву Запорізького регіону: компанія готова (я маю попередній дозвіл уряду) продавати електроенергію на регіональну енергобіржу за ціною

Віднедавна Національну атомну енергогенеруючу компанію очолює колишній народний депутат України Микола Дудченко. З яким настроєм і головною — з якими намірами прийшов він на керівну посаду в галузь, що обтяжена проблемами? Про це — розмова, яка є і приводом для знайомства.

нижчою, ніж тепер на ринку — по 7,5 коп. за 1 кВт/год. транзит оплачується за рахунок «Енергоатома». Якщо наші пропозиції приймуть, будемо співучасниками цього експерименту.

— Нещодавно Рахункова палата Верховної Ради перевіряла використання бюджетних коштів компанією «Енергоатом» і дійшла висновку, що НАЕК порушує чинне законодавство. На чому ґрунтуються такі висновки? І як ви прокоментували б таке твердження?

— Рішення Рахункової палати — це політичне рішення, а не правове, бо правове висновок вона не має права робити. Верховна Рада — політичний орган, і я кажу це в позитивному сенсі. Рахункова палата виконує завдання Верховної Ради, отже, яке завдання — таке її виконання.

— Минулого року компанію «Енергоатом» в об'їг було випущено проті вкеселі, що, на думку опонентів, напевно призвело до погіршення ситуації в енергетиці. Поясніть, будь ласка, що спричинило емісію вкеселів і як вона вплинула на функціонування енергетики?

— Багато підприємств України, не маючи іншого способу розрахуватися, емітують вкеселі. Сьогодні ми маємо активів на 600 млн. грн. Це вкеселі підприємств, якими вони розраховувалися з нами. Твердження, що НАЕК «Енергоатом» емісією власних вкеселів «відірвала» ринок, не витримують критики. Ми емітували свої вкеселі, частину переказових вкеселів було використано для розрахунків з підприємствами за електроенергію. Ми видавали і погашали їх без виходу на ринок, вкеселі не були на фондовій біржі і взагалі в обігу.

Коли «ловити кількох зайців» вигідно

Аварія на ЧАЕС не лише спричинила нові проблеми, а й змусила місцеву владу по-новому підійти до використання комунальної власності, як, скажімо, у одному з ралішійно забруднених районів Рівненщини — Рокитнівському.

У селі Карпильшів через безробіття у багатьох батьків зникла потреба водити дітей у дитсадок. Декого на таке рішення спонукало безробіття: зарплата у колгоспників мізерна, а в інших закладах забуржувало за не один місяць. Отож 36 гривень «чорнобильських», що їх держава має виплачувати батькам, діти яких не відвідували дитячі дошкільні заклади, — все-таки копійка для сім'ї.

— Тому-то типовий дитсадок, розрахований на 130 місць, ось уже впродовж трьох років відвідує вкрайому випадку двадцять малюків, — каже голова Рокитнівської районної ради Юрій Кічайов. — Водночас Карпильшівська амбулаторія на 24 ліжка не могла прийняти всіх, хто потребує медичної допомоги і лікування. Ось тоді у районної і сільської влади виникла ідея частину дитсадка вивести під лінійну лікарню.

Треба віддати належне депутатам усіх рівнів, які владася гуртом втілюють свій задум. Тим паче, що до цієї справи долучилися депутати Рівненської обласної ради Федір Жежук і Анатолій Петрук, які підсилювали матеріально, а також спонсори — колектив Рокитнівського держлісгоспу та члени релігійної общини євангельських християн-баптистів на чолі з провізором Володимиром Бричкою. Отож на реконструкцію не витрачено жодної копійки державних коштів.

Нині завершуються роботи з переробованні частини дитсадка під лікарню: жителів ближніх до Карпильшівки сіл Борове, Нетреба, Кисоричі (а тут мешкає більш як дев'ять тисяч чоловік) не потрібно буде їхати до райцентру за медичною допомогою. По-господарському розпорядилися і з приміщенням колишньої амбулаторії. Її перелаштовано на дві трикімнатні квартири для лікарів.

Таким чином, рокитнівським депутатам вдалося, як кажуть, уявляти одразу трьох зайців: врятувати приміщення дитсадка від руйнування (бо на опалення коштів у бюджеті бракувало), розв'язати проблему сільського медичного закладу, а також житла для лікарів.

А таких дитсадків у чорнобильських районах Рівненщини — десятки. Чи знайдуть для них практичне застосування?

Розмову вела Надія ШУМАК.

«Енергоатом» захищає державну власність

Рівненська область.

Олександр ЮРКОВА.

У номер

✓ Тбілісі

«Деякі сусіди» підганяють Грузію до вступу в НАТО

«Питання вступу Грузії до НАТО не можна розглядати відірвано від чинника часу, все залежить від того, наскільки буде захищено безпеку та незалежність Грузії», — заявив президент Грузії Едуард Шеварднадзе в інтерв'ю тбіліській газеті «Асвал-Дасавали». Хоча нагадав нашим опонентам у Грузії та за її межами — що сильніше буде тиск на Грузію, то більше зросте прагнення нашої країни до НАТО. До цього альянсу нашу країну «підганяють» своєю незалежністю, недоброзичливістю, а потім зображають справу так, ніби ми, ворогуючи з кимось, маємо намір вступити до НАТО». На думку президента, відповідь на запитання «коли Грузія вступить до НАТО?» зрозуміла — «це шляхом залежить від деяких наших сусідів, які дуже нас «підганяють». Президент не зазначив, яких саме сусідів і опонентів у Грузії та за її межами він має на увазі.

✓ Ісламабад

Готові

до оборони й до війни

Пакистан готовий до будь-яких несподіванок через нинішній військовий конфлікт з Індією, заявив голова об'єднаного комітету начальників штабів збройних сил країни генерал Первез Мушарраф. Виступаючи в місті Равалпінді на нараді вищого командного складу, він закликав військові бути напоготові через «постійні порушення» Індією ліній фактичного контролю (кордону) у Кашмірі й небезпечну кооперативність її військ у низці північних прикордонних секторів. «Нехай ні в кого не буде сумнівів у тому, що ми сповнені рішучості піти на крайні заходи для відбиття нападів з землі, повітря або моря», — наголосив генерал.

✓ Пекін

Через добрих ледь не зірвалися переговори

У Пекіні розпочато перші за останні 14 місяців консультації між представниками КНДР та Південної Кореї. Вони ледь не зірвалися, оскільки Пхеньян звинуватив Сеул у тому, що він не виконав свою обіцянку з поставок... добрих до Північної Кореї, а також нагнітає військову напругу навколо Жовтому морі. КНДР просто не з'явився на переговори. Проте вчора сторони все-таки сіли за «крутий стіл». Напускає обговорити проблему роз'єднання роліди і питання про надання Півночі продовольства. З першого питання сторонам поки що не вдалося досягти згоди.

✓ Маніла

Сепаратисти готові розпочати діалог

На Філіппінах уряд і повстанський «Ісламський фронт звільнення Мора» домовилися про відкриття в серії офіційних мирних переговорів. Сторони вступили у неформальний попередній діалог, щоб обговорити можливість, умови і порядок денний переговорного процесу. На серйозну зустріч запросить представників організації «Ісламська конференція», акредитованих на Філіппінах іноземних послів, філіппінських сенаторів та губернаторів. Вдалося полатати головну перешкоду — домовитися про військову інспекцію партизанських баз ІФЗМ.

✓ Фотофакт

Не відомо, як норвезький моряк потрапив у загіг для гімалайських ведмедів у калінградському зоопарку. Це сталося вночі, а вранці працівникам зоопарку нічого не залишалося, як передати тіло невдахи в морг.

За повідомленнями кореспондентів «Г» та зарубіжних інформагентств. Фото АП.

Де червень, там і вересень, а може, й січень

(Початок на 1-й стор.). А нині триває вже звична для української делегації робота з пом'якшення тексту відповідної резолюції ПАРЄ (пі проєкт, нагадаємо, може призвести до призупинення членства нашої держави в Раді Європи). Поки що мало хто ризикує сказати напевне: ухвалити асамблею вищезгаданий документ чи ні? На запитання про це кореспондентка «Г» президент Джонсон відповіла зразково-ухильно: йому, мовляв, давати такі прогнози незручно; тривають консультації; асамблея має поставитися до питання серйозно й відповідально тощо.

Наші делегати наголошують, що майже все залежатиме від авторів

проєкту резолюції. Ане Северинсен і Тьонне Келам. Отож сподівання — на повторення січневої епопеї, коли українським представникам удалося вмотивувати колег змінити найрадикальніші пункти резолюції і відстоювати виконання деяких зобов'язань до червня. Тоді це було названо «джентльменською угодою». Але нині постає запитання: чи можлива ще одна подібна угода за умови, що одна зі сторін виявилася не джентльменом?

Здається, можливо. Принаймні про реальність компромісу заявила в інтерв'ю кореспондентка «Г» Ане Северинсен. «Ми поговоримо з українською делегацією. Побачимо, що зроблено», — сказала вона. І додала:

може статися, крапку асамблея вирішить поставити у вересні. Звичайно, якщо Україна знову не зробить те, що від неї вимагають. А нині, треба розуміти, ПАРЄ може поставити три крапки.

Із джерел в українській делегації стало відомо, що наші депутати намагаються взагалі перенести розгляд питання на січень. Аргумент: і в разі негативно-радикального рішення тепер, і в разі перенесення на вересень, таке відношення України до РЄ стане (і вже стало) предметом політичних спекуляцій і популістської риторики. Та й «доскладати хвості» до вересня, вважають наші депутати, неможливо. Верховна Рада не може прийняти необхідні для цього досить складні до-

кументи, серед яких два кодекси — Кримінальний і Цивільний. Ане Северинсен оцінила перспективи відстрочки розгляду питання на січень досить скептично. Щоправда, сказала: все можливо.

Подробиці змови проти Соні Ганді

Питки змови з метою вбивства лідера партії Індійський національний конгрес (I) Соні Ганді таємниці до Англії та Канади, а також багатьох інших країн світу, повідомляє індійська преса.

Йдеться про широкомасштабну міжнародну змову — фізичне усунення вдови колишнього прем'єр-міністра Раджива Ганді, яка стала великим політичним діячем Індії. Раджива Ганді було вбито тамільськими терористами у травні 1991 року. За даними, що ними володіє індійська розвідка, план замаху обговорювали минулого місяця на таємній зустрічі в Дурбані (ПАР) ватажків зарубіжних відділень угруповання «Тигри звільнення «Таміл Ілама». Вони стали ініціаторами етнічного конфлікту в Шрі-Ланці.

На сході «тигрів», як стало відомо, розглядалося питання про те, щоб зробити головними виконавцями замаху на Соню Ганді активістами з Канади активістів сікхських сепаратистських та екстремістських угруповань. Тих са-

мих, що 1984 року здійснили вбивство Індії Ганді, яка була свекрухою теперішнього голови конгресу. В замаху на Соню Ганді на роль «дублерів», які засіли в Країні кленового листа ворогів територіальної цілісності Індії, було «запрошено» сікхських емігрантів, що мешкають на Британських островах.

Як повідомляє газета «Пайонір», змова проти Соні Ганді у деталях повторює злочинний сценарій замаху на її чоловіка. У ньому активно брали участь сікхські угруповання «Організація звільнення Халістану», «Баббар халса» та тамільські «тигри», які базуються в Лондоні. Особливу небезпеку для життя вдови Раджива Ганді становлять також численні «філіали» цих злочинних організацій, що таємно діють у самій Індії, на півдні Африки, у Пів-

денно-Східній Азії та в країнах Західної Європи. Іхні бойовики у разі потреби також можуть підключитися до виконання замаху на голову ІНК (I), яку вважають нині одним з головних претендентів на пост майбутнього глави індійського уряду, підкреслює «Пайонір».

Передвиборна боротьба — бійка без правил

Якщо раніше грузинські політики були один одного раз на квартал і до цього еси звикли, то останнім часом рукопашна відбувається по кілька разів на день.

На одному з останніх засідань парламенту країни лейбористи та соціалісти — колишні союзники, а нині вороги — влаштували таку бійку, що довелося оголошувати перерву. Проте приклад став захоюточу. У другій половині дня естафету перейняли представники правлячої партії «Союз громадян Грузії» і Народна партія. Їх дійшли до того, що обстрілювали один одного палицями з мінеральною водою. Особливо активним був генеральний секретар Союзу громадян молодий і обнадійливий політик Михайло Мачаваріа-рі.

Голова парламенту пояснив ці конфлікти наблизненим виборам. І вночі наказав посилити внутрішню службу охорони будівлі парламенту.

Та справі це не зарадило, і на останньому засіданні в Бюро вищого законодавчого органу країни рукопашна на ледь було не повторилася. Правляча партія й опозиція зашли в серйозні протиріччя після того, як було вирішено внести зміни до правил формування Центральної виборчої комісії: якщо спочатку ЦВК комплектувалася з представників парламентської партії, то тепер внесено нову пропозицію: п'ять осіб Центри-борчому призначає президент, стільки само — голова Центри-борчому та ще п'ять обирають з посеред представників парламентської партії, які посли на попередніх виборах перші п'ять місяць. Опозиція заявила, що це порушує рівні права і все, що відбувається, підступні президент.

Сам Едуард Шеварднадзе заявив, що готовий брати участь у виборах за будь-яких умов. На сьогодні міністерство юстиції вже зареєструвало 170 партій і розпо-

чався природний процес їх об'єднання в низку великих політичних утворень.

Наприклад, на правому фланзі єдиний виборчий блок сформували націонал-демократичні партії, республіканці і «Союз промисловців Грузії». Об'єднуються й крайні праві. З наявних у Грузії трьох комуністичних партій дві вже повідомили про намір створити «Лівий центр». Третя, найбільша і найскандальніша Єдина комуністична партія Грузії, ймовірно, опиниться під загрозою заборони, бо її лідерів серйозно підозрюють в організації змови, розкритої 22 травня, проти Едуарда Шеварднадзе. Ще один альянс створить проросійські налаштований керівник Аджарської Автономної республіки Аслам Абашидзе. Він збирає під своє крило соціалістів і групу прибічників екс-президента Грузії.

У збудженому стані й депутати «мажоритарії». Один з них — лідер «Партії бідних» Давид Зеїкідзе — подав у суд на президента країни. Його вимога — індексувати вквалення населення, зроблені це за радянських часів. Другий, керівник однієї з націоналістичних партій, професор Гурам Шарвадзе опинився у досить дивній ситуації. Річ у тім, що його службовий автомобіль потрапив в аварію. Загинуло чотири особи. На місці аварії в машині було знайдено більш як тисячу пачок контрабандних цигарок. Шарвадзе заявив, що сам він воля нікуди не поїхав, а контрабанду йому підкинула поліція. Він подав по суду як спробу дискредитувати його — лідера національного руху.

Шляхом можливо, із часом скандальніші. Тож грузинські телеглядачі, які мають змогу спостерігати за засіданнями парламенту в прямому ефірі, зможуть «насолоджуватися» богами навукачки своїх обранців ще не раз.

Тбілісі.

Томас ЛАМСАДЗЕ.

«Українське питання» можуть перенести на осінь

Майстер Маргарита

Світлим рядком

Маргарита Москвичова працює в Сумському театрі для дітей та юнацтва, де оформляє декорації. А ще — займається оформленням книг, розписом по дереву, мініатюрами. Років три тому почала віділювати з глини керамічні рамки, а в них вставляти мініатюрні картинки, виконані на полотні.

— Вирішила поєднати два тепліх матеріали — глину й тканину, — розповідає Маргарита Вікторівна. — Можна вставити всередину фотографію, але тепло і холод продають «не звучать». Я ж намагаюся робити так, щоб рамка доповнювала мініатюру і все сприймалося як єдиний, цілісний твір.

І справді: на картині — дощ, а рамка — у вигляді краплі. В іншому творі нічне небо за вікном спостерігаємо через вишукану рамку-фіранку, а рамка у вигляді дерев служить продовженням алеї, зображеної на мініатюрі.

Свої роботи майстриня роздає друзям або змушена продавати. А для персональної виставки все не може назбирати творів: розходяться. Зате в голові, як зізнається са-

ма, робіт і на десять виставок вистачить.

Працює майстриня у себе на кухні. Тут і готує глину, і обпалює її у придбаний пічч-розвалюю... Що й казати — «всі» умови для творчості. А коли ще врахувати, що в жінки сім'я, двоє дітей...

Москвичова переконана: глина не тільки теплий матеріал, а ще й заряджена позитивною енергією. Таку саму енергію вкладає в своє дитинство і художник. Можна лише уявити, біля якого щоденного джерела стоять глядачі. Творам майстра Маргарити, родоначальниці попки що невідомого й оригінального жанру, саме це і притаманне.

Наталія ДАНИЛЕНКО.
Фото Володимира КОВАЛЕНКА.
Суми.

Робота
М. Москвичової

Я годую людей,
які не бажають
захистити мої інтереси

За листом ратника

«Рік тому Кіровоградський районний суд Донецька виніс рішення, згідно з яким мені належить 2353 гривні 50 копійок. Це борги з зарплатної плати з 1 січня 1997 року й «розрахункові» від АТ «Донецький текстиль», де я працювала редактором багатотиражника.

Стала чекати грошей. Проте судовий виконавець попередив, що я не одна така, бажаючих отримати через суд зарплату від підприємства вистачає, і порадила почекаати. Знову звернулася за позовом і проханням виконати суду. Мені відповіли: можливо, сума заборгованості затверджена рішенням, яке набрало чинності, і ніякої індексації не підлягає. Чи не парадокс?

І кому, як не мені, знати, що на підприємстві достатньо майна, яке можна було б без проблем продати? Але суд виставляє на торги не авто, не офісні мебелі тощо, а абсолютно «неліквідні» об'єкти. Між іншим, від тих грошей, що мені віддасть зарплати сьогодні, справно випрохують те платити, які йдуть у тому числі й на утримання працівників суду та штату судових виконавців. Виходить, я годую людей, які не бажають захистити мої інтереси.

Ірина ГУБЕНКО.
Донецьк.

Звернення до донецького кооперативу газети кореспондент «Голосу України» попросив прокомментувати начальника відділу виконання судових рішень обласного управління юстиції Ларису Таратину, яка підтвердила: на жаль, у більшості випадків позивачі, витративши справу, виснажени не можуть отримати грошей.

До речі, скільки повинно виконуватися рішення суду, не зазначено в жодному законі, — зауважує

вона. — Як правило, грошей на рахунок підприємства-відповідача не виявляється, а все майно перебуває в податковій заставі. Судовим виконавцям залишаються «неліквідні» будівлі і споруди. А щоб виставити нерухомість на торги, її треба оцінити. Хто буде за це платити? Боржник не хоче, позивач не може. Тож і виходить, що порядку судової виконавці дотримали, а результату — нуль.

Донецьк.

Хочеш бути щасливим? Будь!

Здорові люди часом бувають жорстокі до нас, інвалідів, вважають, що ми не маємо права на особисте щастя, що для нас не обов'язковий добробут. На жаль нам більше личить ламіття і простягнута рука.

Проте почути, мрії та бажання в нас такі ж, як і в усіх людей. Іноді і здорові варто поводитися в інвалідів життєвої мудрості, сили духу, стійкості до випробувань долі, наполегливості у досягненні мети, прагнення до духовного збагачення.

Кожний день, кожно годину щось у собі долає — слабкості, біль, утому. Всього чак ній балансу на межі можливого і неможливого. Я буюю здолати на собою, коли щось випиру, прибору, приготую.

Головне — не заклопотуватися на своїх фізичних вадах, мати улюблену

справу. Варто пам'ятати слова Л. Васильової: «Доля грає людиною, але людина творить долю, особливо коли доля допомагає творити себе».

В санаторії на Закарпатті доля звела мене з жінкою, яка працювала в Козельському будинку-інтернаті. Через неї я познайомилася зі своїм чоловіком — Леонідом Шишковим. Історія його життя — водночас трагічна і щаслива.

У трирічному віці пережив клінічну смерть. Рідні вважали його померлим і не поховали тільки тому, що зважили на застереження родички: після заходу сонця ховати не можна. А дитина воскресла із мертвих — ожгла, заплакала! Безмежна радість, що охопила рідних Леоніда, затмарилися, коли дізналися: дитина не може хо-

дити внаслідок поліомієліту, що його перенесла.

Незважаючи на інвалідність, Леонід замечку був завантажений роботою — пас гусей, чистив гриби, рубав дрова, лагодив велосипеди, швейні машинки, навчився плести на спицях, шити. Згодом працював у колгоспі — облігником, перукарем, виготовляв зброю. Рано змужнів. Труднощі, важка фізична праця загартували його характер.

Далі життя склалося так, що опинився Леонід у Козельському будинку-інтернаті. І тут працював не покладаючи рук: возив медикаменти мотокоскою, допомагав обслуговувати персоналу, в'язав вінки, складав пусульки.

В інтернаті, як і всюди, було різне, траплялися і зловживання. Леонід завжди ставав на захист

іноді і здоровим варто поводитися в інвалідів життєвої мудрості, сили духу, стійкості до випробувань долі

скриджених. Він був єдиною опорою для батьків і для хворої дружини Василіни, яку доглядав до останньої хвилини її життя.

Коли ми зустрілися з Леонідом, то зрозуміли, що не зможемо жити одне без одного, і вирішили створити сім'ю. Мешкаємо зараз у селі, де я виросла, де працювала в середній школі вчителькою.

Що допомагає нам, інвалідам і групи, вижити в цей тяжкий час? Перш за все, це наше взаємне почуття, турботливість, щирість у взаєминах, можливість ділити на двох і горе, і радість.

Я думаю, ми обоє заслужили право на щастя, на свій маленький світ — вогник, що зіграє на ній серця.

Надія ШИШКОВА.
Крупичполе
Ічнянського району
Чернігівської області.

Абзац з листа

Дбають у нас про людей

Після капітального ремонту знову відчинилися двері міської бані. Пенсіонери дачі на тіжкіх візках обслуговують безплатно. А нещодавно почали працювати магазини «Ветеран», «Будинок милосердя». Багато робиться для соціального захисту населення керівниками нашого міста.

Кіровоградська область.

В. ЧУМАКОВ.

Бюлетені треба пронумерувати

Щоб уникнути підчисток, підробок у виборчих бюлетенях, пропонуємо під час голосування не використовувати хрестиків-нуликів, як на попередніх виборах, а власноруч вписувати своє прізвище, ім'я та відношення до адреси. А ще кожний бюлетень повинен мати номер.

Миколаїв.

Микола ЖУК.

Податок нараховувати за кілометраж

Пропонуємо переглянути чинні тарифи на сплату власниками автомобілів податку за транспорт. Його треба нараховувати за кілометраж, а не за наявність автомобіля. Хіба можна зрівнювати можливість виїзду на маршрути за кілометри щоденно, і старенького «Запорожця», який більше простояє, ніж їздить?

І. СЛАНСЬКА.

Жовті Води

Дніпропетровської області.

Колісь буде краще...

Уся моя пенсія йде на ліки — мучать старі рани. Часті лягаю спати без вечері. Все одні і ті самі думки. Врешті-решт життя нагородило підпихати, справи в державі підуть на краще...

Керч.

Таїсія БЕРЕЗИНА.

До ринку чи до соціалізму?

Право визначати чи змінювати уклад належить тільки народу і не може бути узурповане державою, її органами чи посадовими особами — так сказано в Конституції. Тоді жодна держава не вирішує, якої економіки він хоче — ринкової чи соціалістичної.

Василь ПЛЕВАН.

Купка

Львівського району
Чернівецької області.

Всяк за себе дбає

Про яку злагоду може йти мова між тими, хто вірно служить своєму народу, і тими, хто обирає його? Хіба нинішні банити чесно працюючи заробили мільйони і мають вклади за кордоном? Це через них старі покоління приречено на вимирання, а молоді — на можливість стати дешевшою робочою силою для капіталістів...

І. ТКАЧЕНКО.

Домантове

Золотоніського району
Черкаської області.

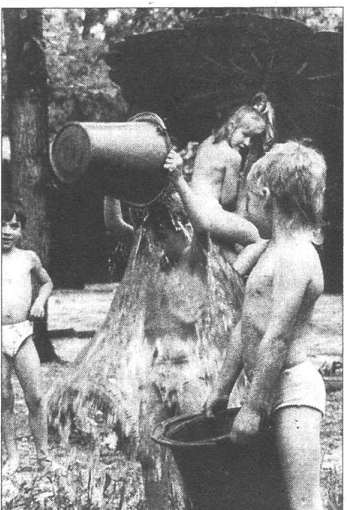
Фото з конверта

Це так здорово —
прохолодна кринична вода!
Спробуйте самі!

Фото

Вадима ЛІСНОГО.

Київ.

У номер

✓ **Сімферополь**

Друге новосілля

Ключі від квартир одержали 25 сімей, які переїхали зі зруйнованого вислідок зсуву будинку на околиці Сімферополя. Новоселам вручили ще й ключ від власного під'їзду.

Кабмін України на спорудження нового житла виділив 3 млн. гривень. У квартирах, побудованих за євростандартом, є всі зручності.

Особливу радість у новоселів викликали цілісні приміщення, які в кресленнях будівельної фірми «Консоль» позначені як «зимовий сад».

✓ **Київ**

Наркоманам —

прохання не турбуватися

Дванадцять господарств на 804 гектарах дозволено вирощувати мак та конопли. Міністерство агропродовольчого комплексу не лише уповноважене видавати спеціальні свідоцтва на право вирощування «наркотичних культур», а й забезпечувати охорону їх посівів. А от контролювати процес знищення макової соломки і відходів конопли МінАПК буде разом з МВС.

✓ **Одеса**

Попереджено нові вбивства

Про це заявив, підбиваючи підсумки великомасштабної операції правоохоронців у Одесі, міністр внутрішніх справ України Юрій Кравченко. Заарештовано 15 осіб, які, за попередніми даними, причетні до скоєних вбивств на замовлення. Встановлено, зокрема, що останнім часом злочинні угруповання відслідковували місця перебування й маршрути пересування Одеського міського голови Руслана Болдана, начальника морського порту Миколи Палаєва та ректора юридичної академії народного депутата України Сергія Кивалова, наявність у них охорони та її можливість. Стали відомі й деякі посередники.

Слідству залишається вийти на замовників.

✓ **Полтава**

Став першим 27-й

Випуск у військовому закладі — свято особливе, хвилює. У Полтавській філії Київського ВІУЗ він став 27-м і першим вояком. Алге відзначена за постановою Кабінету Міністрів його перетворено в самостійний навчальний заклад — військовий інститут за язку. 244 лейтенанти одержали дипломи із рук поважних воєначальників. 37 із них мають відзнаки та золоті медалі. Попереду — нелегка служба у військах, а рішучий вуз уже розпочав набір курсантів-першокурсників.

✓ **Фотофакт**

Полтавськими науковцями створено протишкочковий костюм «Еней», який допомагає потерпілому в перші хвилини після аварії. Не знімаючи його, можна оглянути людину, зробити рентгенівські знімки, кардіограму. На знімку: автори «Еней» О. Балакін (ліворуч) та Г. Журавльов.

Фото Павла ЗДОРОВИТА (ДНАУ).

Підрізали крило... «подільському Палермо»

Три місяці тому начальником управління МВС України у Хмельницькій області було призначено генерал-майора **Горія Платонова**. Він народився на Одещині, там же почав працювати в міліції. Після закінчення академії МВС у Києві **Горія Віталійовича** записали на роботу у столичній міліції. Працював на різних оперативних посадах. Перед останнім призначенням був першим заступником начальника одного із головних управлінь МВС України. Мав сина і доньку, котра пішла батьковим дорожкою. Поки що сім'я живе у столиці, зате **Горю Володимировичу** має змогу більше часу приділяти вивченню оперативної обстановки. Що йому вдалося зробити? Про це — наша розмова.

— Пане генерале, на одній з перших колегій в Хмельницькому ви сказали, що розгоріте «кам'янець-подільське Палермо». Справді, ще з радянських часів там було своєрідне кримінальне гніздо, де в одній упряжці зі злочинцями не раз «засвічувались» і правоохоронці. Що з об'єктом вам уже вдалося зробити?

— Про Кам'янець-Подільський мені багато розказували, багато й сам побачив. Справді, містечку невеличке, але за деякими кримінальними показниками випереджає навіть обласний центр. Аналіз в інших регіонах показував, що подібна ситуація може складатися тоді, коли керівники рай-міськвідділів самоусуваються від виконання службових обов'язків, інші самі водять дружбу з сумнівним товариством, прямо чи опосередковано сприяють порушенню законів. А там, де працівник міліції сам переступає закон, не може бути справедливості і належної вимогливості.

Ось, приміром, у Кам'янці-Подільському, коли ми уважно придивалися до початкових міськвідділів, то помітили його на якомусь чудернацькому «жипі-опелі». Машина була доставлена в Україну контрабандою і напевно «підкинуто» невідомим другом підполковнику. Думаете, він зробив, як належить за законом? Спочатку її перешкодував, а потім начепис службові номери із своїх

старої автомашини. Ще один майже детективний випадок на рахунок цього офіцера. 1997 року в Кам'янці-Подільському було виявлено крадену у Криму автомашину. А самі працівники міліції з'ясували адресу, ім'я власника автомашини. Та, на превеликий подив, замість того, щоб «Альфу Ромео» повернулася до господаря, її поставили «на правопорядковий службу» в міськвідділ.

Взагалі в пана Капушак з'явився своєрідне хобі: робити всілякі витрати за транспорт. Ще один яскравий приклад. Міська влада виділила на зміщення матеріальної бази 300 тисяч гривень. То як розпорядився начальник бюджетних коштів? 36 тисяч доларів вивіз приватний кузов, 12 тисяч доларів витратив на «Ниву» і 10 тисяч доларів віддав за дев'яту модель «Жигуль».

Мудрий керівник за такі гроші міг би придбати цілу автоколонну.

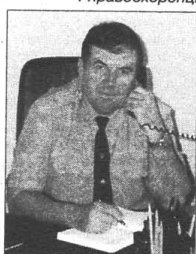
Одне слово, особиста безвідповідальність керівника позначилася і на якості роботи інших людей. Сьогодні вже не таємниця, що два працівники міліції за домовленістю із слідчим місцевої прокуратури намагалися «підзаробити» на приховуванні злочинів. Але є ще і кандидати на прикриття із слідчим. Уявіть зустріч із слідчим. Уявіть, працівники міліції не отримують зарплати (на сьогодні нам бюджет

заборгував 5 мільйонів!), а бухгалтер тамтешнього медвиставського привласнила собі аж 12 тисяч гривень. Зрозуміло, такі факти викликали відповідну реакцію колегії управління. Ми звільнили начальника з роботи, матеріали перевірок передали до прокуратури для подальших правових висновків. Разом з тим до дисциплінарної відповідальності притягнули всіх заступників начальника, ряд керівників структурних підрозділів за неадекватну роботу з особовим складом. Кадрові зміни, хоч і досить жорсткі, не дали б результату без належного організаційного забезпечення. Саме тому ми зобов'язали керівників наших провідних служб відправити до Кам'янця-Подільського найвідоміших офіцерів для практичної допомоги, взяти під жорсткий контроль оперативну ситуацію в місті. І результати не забарилися. Нещодавно там заарештували бандитську групу, котра тривалий час тероризувала підприємців. Є вже солідні напрацювання для затримки групи, що діяла в економічній сфері. Оперативно розкрили одне з найжорсткіших вбивств у місті. Поліпшили ситуацію профілактична робота у мікрорайонах і на дорогах міста.

— **Горю Віталійовичу**, про всі оті порушення закону ще на етапі їх підготування мусила б знати служба Управління кримінального пошуку. Минулої осені на прес-конференції керівник цього підрозділу запевняв журналістів, що ситуацію всюди він тримає під контролем. То як розуміти його слова?

— Гадаю, що то елементарне вихвалення. Бо якраз за незнання ситуації в міліції ми його звільнили. І даю вам слово: більше у Хмельницькій області він не

Ще з радянських часів там було своєрідне кримінальне гніздо, де в одній упряжці зі злочинцями не раз «засвічувались» і правоохоронці

працюватиме. Хай похвалиться тепер деінде.

— Пане генерале, кадрові зміни зачепили тільки Кам'янець-Подільський?

— Ні. Двох нових начальників райвідділів ми призначили в обласному центрі, поновили керівників у Шепетівці, Старокостянтиніві. Будуть зміни і в обласному апараті. Життя потребує свіжих, енергійних сил. І це закономірне явище, а не якісь амбіції начальника управління.

— Як же вплинули підвищені вимоги до працівників міліції на оперативну обстановку?

— Звичайно, позитивно. Зменшилася загальна злочинність, у тому числі по лінії карного розшуку та серед несповідомих, підвищився відсоток розкриття злочинів, краще почали працювати з викриття економічних злочинів та організованих груп, спокійніше стало у громадських місцях та населених пунктах області. І щоб ці позитивні тенденції не тільки закріпити, а й розвинути, керівництво управління вже започаткувало деякі нові форми роботи. Та все, що вже зроблено і що робитимемо, підпорядковується найголовнішому: щоб людина, громадянин бачив у міліціонераві друга і захисника, справжнього стража закону.

Розмову вів
Михайло ВАСИЛЯШКО

Доіржалися, панове!

Військового офіцера минулого століття важко собі уявити нішим. Атрибутом зусарської екіпіровки завжди був кін. Кінних формувань у Збройних силах України сьогодні практично немає. Проте коні, як і раніше, доблесно служать нашій армії, виступаючи на змаганнях зі спортивного п'ятиборства.

— Раніше коні, як і солдати, були на утриманні армії, — пригадує тренер кінно-спортивної бази ЦСК ЗС України Родіон Сафонов. — Нині в продуктовому та грошовому забезпеченні їм відмовили. Наші коні виступають на міжнародних змаганнях і зборках, відстоюючи честь і славу України, української армії, при цьому не отримуючи від неї ні вієса, ні сіна...

«Особовий склад» конюшні налічує 13 кіньських голів. Принці, Діана, Варіант, Сафпрі... Задебільшого це представники українських порід. На них тренуються і виступають збірні ЗС та України з п'ятиборства.

За кінним спортивним виховним ценом денним коням недовідно світить «лембел», але молодого поповнення не очікується — придбати нема за що. Та й годувати теж.

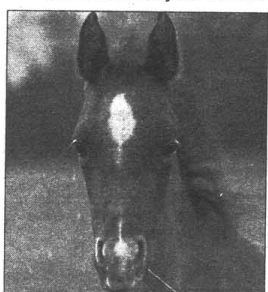
Цього року тільки на сіно потрібно 10 тисяч гривень. Ці мінімальні кормові потреби конюшні тренери змушені розв'язувати самотією. За словами Сафонових, армійські чиновники просто паралили їм узяти

косяк й накопити сіна самим. До кінського пайка, згідно з нормами військового забезпечення, крім сіна, входять овес, кукурудза, висівки, лляне насіння, сіль, трав'яне борошно, інші кормові добавки. Щодо їх заготівлі жодних вказівок згори не надходило.

А щодо сервісного обслуговування коней: прибирання стійл, волоніх і перукарських процедур, годування та лягодження «обмундування» коней, — що чорну роботу виконують юні фанати кінного спорту, школярі та студенти.

Відомо, що армію погано фінансують, але коні в цьому не винні. Попри вимушену, аж ніяк не спортивну дієту, скакани в добрій формі й готові брати участь на міжнародних змаганнях, претендуючи на перші місця. До речі, недавно із Швейцарії, де відбувалися змагання з армійського спортивного п'ятиборства, коні кінно-спортивної бази ЦСК привезли перше місце. Та, на жаль, спортивні коні — не Пегаси і крил у них немає, а для їх доставки до місця проведення

Армія погано фінансується, але коні в тому не винні...

на змагання потрібні принаймні гроші на квіто. Як знімає Сафонов, представляти Україну на міжнародних спортивних арені нашим військовим п'ятиборцям допомагають спонсори — колишні учні й просто фанати кінного спорту. Жестко стверджує, що кінь аж ніяк не гірший від танка. І в управлінні простіший. Ось який мінімум оборони полюбові «кінської сили», можна з них (за сіно) віддавати б генералам хоч усі свої підкови — на щастя.

Ольга ВІТЕР.

Уважаемые акционеры!
Правление ЗАО «Лутанский эмальзавод» сообщает, что общее собрание акционеров, назначенное на 11 июня 1999 года переносится на 12 августа т. г. на 10 часов.

Повестка дня:

1. Отчет правления о финансово-хозяйственной деятельности.
 2. Отчет ревизионной комиссии.
 3. Отчет наблюдательного совета.
 4. Утверждение результатов работы общества, отчетов ревизионной комиссии и наблюдательного совета за 1998 год.
 5. Выборы наблюдательного совета.
 6. Выборы председателя правления — директора завода.
 7. Выборы правления акционерного общества.
 8. Выборы ревизионной комиссии.
 9. Утверждение независимого регистратора.
- Регистрация акционеров проводится в 8 ч. до 9 ч. 30 мин. в помещении русского драматического театра (ул. Копибицького, 8).
- Если вы не сможете присутствовать на собрании, просим вас в срок до 1 августа 1999 года оформить доверенности по адресу: ул. Советская, 20 (заводоуправление), 1-й этаж, комн. 108.

**Председатель правления директор завода
Г. А. ОВЧИННИКОВ.**

Загальними зборами акціонерів ЗАТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» 28 травня 1999 року прийнято рішення про ліквідацію дочірніх підприємств:

1. ДП «Світоч-1», юридична адреса — 290026, м. Львів, вул. Шептицьких, 26, код ЗКПО 23974348;
2. ДП «Світоч-2», юридична адреса — 292100, Львівська обл. Кам'яно-Бузький р-н, с. Старий Ярчів, вул. Заводська, 3;
3. ДАТП «Світоч-3», юридична адреса — 290067, м. Львів, вул. Богданівська, 15-а, код ЗКПО 23973706;
4. Турово-роздрібне підприємство «Світоч-Броди», юридична адреса — 293000, Львівська обл., м. Броди, пл. Ринок, 10/15, код ЗКПО 22383538;
5. Турово-роздрібне торгове підприємство «Світоч-Дрогобицький регіон-Трускавець», юридична адреса — 293720, Львівська обл., м. Дрогобич, вул. Грушевського, 79/2, код ЗКПО 22421713;
6. Торгове підприємство «Світоч-Дубно», юридична адреса — 265100, Рівненська обл., м. Дубно, вул. Д. Галицького, 29, код ЗКПО 22584585;
7. ДП «Світоч-Торговель», юридична адреса — 290010, м. Львів, вул. Заводська, 25, код ЗКПО 23962954.

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення за юридичними адресами даних підприємств.

Арбітражний суд Донецької області (340105, м. Донецьк, бул. Пушкіна, 34) порушив справу № 18/586 про визнання банкрутом ТЗОВ «Світоч» (343913, Донецька обл., м. Краматорськ, вул. Дворцова, 45, р/р 467704 у філії КБ «Приватбанк» м. Краматорська, МФО 335548, код ЗКПО 23177244.

Арбітражний суд Кіровоградської області (316022, м. Кіровоград, вул. Лунинська, 29) порушив справу № 05-01/477/10-50 про визнання банкрутом приватного підприємства «Казбек» (310032, м. Кіровоград, вул. Щерба, 18, р/р 748822 в Обласній дирекції Укробанку м. Кіровограда, МФО 332393, код ЗКПО 13768188.

Арбітражний суд Житомирської області (м. Житомир, пл. Рад., 12) порушив справу № 385 про визнання банкрутом ВКФ «Тетіс» (261400, Житомирська обл., м. Бердичів, вул. Торгова, 9, р/р 26003301130031 в аїд АК Промінвестбанку м. Бердичева, МФО 311357, код ЗКПО 13546545.

Арбітражний суд Вінницької області (287100, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 7) 15 січня 1999 року порушив справу № 204/5-99 про банкрутство ВАТ «Великомитинська пахтафабрика» с. Великий Митин, Хмельницького району, Вінницької області, р/р 260082001512001 в АПБ «Україна», м. Хмельник, МФО 302344, код 05522175.

Претензії кредиторів і можливих санаторів приймаються в місячний строк.

Арбітражний суд Чернігівської області (250000, м. Чернігів, вул. Леніна, 43) по заяві АТ «Кондитерська фабрика «В. В. К.» м. Донецьк порушив справу про банкрутство:

4/108 Б — Товариства з обмеженою відповідальністю Виробничо-комерційної фірми «Шаг» м. Чернігів, 252000, м. Чернігів, вул. Примакова, 9, р/р 26004001871 в АК «Пролікомбанк» м. Чернігова, МФО 353100, ЕДРПОУ 21402381.

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбітражний суд Івано-Франківської області (284000, м. Івано-Франківськ, вул. Гринявська, 11) 11 травня 1999 року за заявою ЗАТ «Укрнепропродукт» порушив справу № Б-9/268 про визнання банкрутом ДП КДІВР «Надвірнянський ліхобкомбінат». Юридична адреса: 285700, м. Надвірна, вул. Визволення, 1; банківські реквізити: р/р 2600930011349 у Укробанку в м. Яремча, МФО 336149, код 23799721.

Претензії кредиторів та заяви можливих санаторів приймаються протягом місяця від дня опублікування оголошення.

Арбітражний суд Дніпропетровської області (320600, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбішева, 1а) порушено справу № Б-14/80/99р. про банкрутство Приватно-виробничої комерційної фірми «Артамас» (320000, м. Дніпропетровськ, вул. Мандриківська, 143/132, код ОКПО 21921508, р/р 2600430244001 у АК 306704, директор Корнієнко Олег Павлович).

Претензії кредиторів та заяви можливих санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбітражний суд Автономної Республіки Крим (333000, г. Симферополь, ул. К. Маркса, 18) возбудив дела о банкротстве:

№ 2-11/3248 от 5.05.99 г. «Юта-Сервис» (юридический адрес: Автономная Республика Крым, г. Симферополь, ул. Карла Маркса, 14, кв. 30), р/с № 260046829 ОКБ «Интеркомбанк», МФО 234463, код ОКПО 1918942.

№ 2-6/720 от 27.04.99 г. АП СПКФ «Фотон» (юридический адрес: Автономная Республика Крым, г. Симферополь, ул. Давидова, 43) р/с № 26005301321023 КРУ ПИБ, МФО 324430, код ОКПО — 14367945.

Претензии кредиторов и заявления санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Арбітражний суд Київської області (місто Київ, вул. Жиланська 58, «Б») порушив справу про банкрутство:

№ 166/126-99 малого підприємства фірми «НАРАЯНА» (м. Славутич Київської області, м. Богородицький квартал, 7/177) р/р 26006301325088 в Славутицькому відділенні «Промінвестбанку» (м. Славутич, вул. Героїв Дніпра, 2), МФО 321154.

№ 165/126-99 ПП фірми «АЛІНА» (м. Славутич Київської області, Ленінградський, 5/51); р/р 26005301325078 в Славутицькому відділенні «Промінвестбанку» МФО 321154 (м. Славутич, вул. Героїв Дніпра, 2).

Кредитори та можливі санатори можуть звертатися до суду протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбітражний суд Черкаської області (257036, м. Черкаси, бул. Шевченка, 307) порушено справу про банкрутство № 08/768 щодо ПБКФ «Волтрон» (257000, м. Черкаси, вул. Корольова, 12, кв. 98; рахунок № 26001301910083 в Обласному відділенні «Промінвестбанку» м. Черкаси, МФО 354518, ЗКПО 21384200).

Претензії кредиторів і заяви санаторів приймаються протягом 1 місяця від дня публікації оголошення.

ДП «Металлопостан» ЗАТ «Чернігівськпостан», повідомляємо про свою ліквідацію. Правоприємником є ЗАТ «Чернігівськпостан». Претензії приймаються в місячний термін з дня публікації, за адресою: 250001, м. Чернігів, вул. Цюльовського, 9, тел. № 15-29-63.

Порядок дій загальних зборів акціонерів ЗАТ магазину № 414 (Київський):

1. Розглянути питання роботи ТОВ «Бель-Епок».
2. Вирішити подальшу перспективу частини вкладених коштів у ТОВ «Бель-Епок».
3. Доручити права підпису відповідних документів директору ЗАТ магазину 414 (Київський).

Збори акціонерів відбуваються 10 серпня 1999 року в приміщенні ЗАТ магазину 414 за адресою: вул. Червоноармійська, 45, о 14-й години.

Арбітражний суд Донецької області (340105, Донецьк, вулвар Пушкіна, 34) порушив справу № 9-1/12-Б по банкрутству АОЗТ «Завод харчових концентратів» (343700, Харківськ, Донецької області, вул. Жовтнева, 34; р/р 26002980242, МФО 0334602 Харківське відділення «Укробанку»).

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

За заявою Київського міського відділення Державного інноваційного фонду України Арбітражним судом м. Києва порушено справу про банкрутство:

№ 10-281 — товариства з обмеженою відповідальністю — науково-виробничої фірми «Гаймер», 254053, м. Київ, Бекетівський пров., 13а/36; р/р № 12467813 в АКБ «Укрінбанк», МФО 300142, ЗКПО 21486716; м. Б-192 — малого колективного підприємства «МВТ»; 252033, м. Київ, вул. Сагаганського, 5, р/р № 26005100 в АКБ «Львівбанк» у м. Києві, МФО 300056, ЗКПО 16469590.

№ 12/240-6 — товариства з обмеженою відповідальністю науково-виробничої фірми «Нюкс»; 252030, м. Київ, вул. Пірогова, 7, к.2-А; паточного рахунок № 2600000144601 в АКБ «Київ» м. Києва;

№ 19/278 — акціонерного товариства «Пітніа»; 252133, м. Київ, вул. Верхня, 3, кв. 4; р/р 2600820281 в УБЕ ОПЕРУ в м. Києві; МФО 300023, ЗКПО 04937471.

№ 19/279 — товариства з обмеженою відповідальністю «Система конструювання»; 252107, м. Київ, вул. Татарська, 8, кв. 62, р/р № 2600720002138 в Шевченківському відділенні Укробанку в м. Києві, МФО 322089, ЗКПО 13672215.

№ 12/238-6 — спільного підприємства «ПромТДС»; 252058, м. Київ, вул. Жиланська, 7, к. 277; р/р № 5467751 в Шевченківському відділі УСБ в м. Києві; МФО 322089, ЗКПО 20012241.

№ 12/239-6 — закритого акціонерного товариства «Стоматсервіс»; 252021, м. Київ, вул. Інститутська, 25; р/р № 1467684 в Конфрактовому відділенні ПІБ м. Києва, МФО 322528, ЗКПО 23723592.

Арбітражний суд Житомирської області (262014, м. Житомир, вул. М. Бердичівська, 25) порушив справу № 101Б/1290 про визнання банкрутом Потіївського споживчого товариства (260340, Житомирська область, Радомішльський район, с. Потіївка; р/р 26002200276001 у відділенні АПБ «Україна» м. Радомішль, МФО 311250, код ЗКПО 01749214).

Арбітражний суд Київської області (252033, м. Київ, вул. Жиланська, 58 Б) порушив справу № 73/2Б-99 про визнання банкрутом Мірчанського споживчого товариства (Київська область, Борозинський район, с. Мірча, вул. Леніна, 1а; р/р 26001200415001 у відділенні АК АПБ «Україна» м. Борозиня, МФО 321080, код ЗКПО 23579770).

Арбітражним судом Закарпатської області (м. Ужгород, пл. Народна, 4) порушено справу № 6/68 про банкрутство стосовно СП «Коста» (Ужгородський район, с. Сюрте).

Оголошення дається з метою в місячний термін виявити кредиторів та можливих санаторів.

23 липня 1999 року об 11.00 у відділі державної виконавчої служби Дніпропетровського району м. Києва за адресою: бульвар Праці, 1/1, кабінет 101, відбувається аукціон з продажу майна (кобасного обладнання) МП «Альфа-1». Всю інформацію можливо отримати за тел. 559-96-00.

Товариство з обмеженою відповідальністю «ТТА» (ЕДРПОУ, код 30184893) повідомляє про свою ліквідацію. Адреса: 252042, Київ, вул. Івана Кудря, 26.

Претензії приймаються протягом двох місяців з часу публікації оголошення.

Арбітражний суд Рівненської області (266023, м. Рівне, вул. Відінська, 10) порушив справу № 5/96-Б/99 про визнання банкрутом ЗАТ фірми «Альма», юридична адреса: 266023, м. Рівне, вул. Київська, 26/37 код 01296563, р/р 2600930158785 у Рівненському головному відділенні Промінвестбанку, МФО 333335.

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбітражний суд Львівської області (290000, вул. Винниченка, 3) 11 травня 1999 року порушив справу № 2/64-23/156 за заявою ЗАТ «Укрнепропродукт» про визнання банкрутом Миколаївського пахтадержзоспу.

Юридична адреса: 293440, м. Миколаїв, Львівської області; банківські реквізити: р/р 26004200423001 в АПБ «Україна» в м. Миколаїв, МФО 325440, код ЗКПО 00852677.

Претензії кредиторів та заяви можливих санаторів приймаються протягом місяця від дня публікації цього оголошення.

Арбітражний суд міста Києва (252030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44 В) 21 травня 1999 року порушив справу № 14/222 про банкрутство товариства з обмеженою відповідальністю Торговий дім «КІНТО» (м. Київ, бул. Лесі Українки, 26), р/р 26001000057001 в Київській філії АТ «Укрінбанк», МФО 300250, код — 21489755.

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця від дня публікації.

Арбітражний суд Дніпропетровської області (320600, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбішева, 1а) порушив справу № Б-15-273 про банкрутство ТЗОВ «Маріне», 320000, м. Дніпропетровськ, вул. Калинова, 53/345, р/р 7467231 в АКБ «Юртокбанк» м. Дніпропетровська, 305686, код ЗКПО 23368062.

Арбітражний суд Львівської області (290010, м. Львів, вул. Личаківська, 81) порушив справу № 2/511-23/119 про банкрутство ТЗОВ «Від Олексій» м. Львів, вул. Петлюри, 49/35, р/р 26001000000108 у АК «Електронбанк» м. Львів, МФО 325398, код ЗКПО 23885805.

Арбітражним судом Харківської області (310022, г. Харків, пл. Свободи, 5, Госпром, 8-й поверх), возбуджено дело №4214/7-74 о банкротстве частной фирмы «Ромас», юридический адрес: г. Харьков, ул. Полтавский шлях, 115, р/с 26001098 в ХФ АБ «Синтез», МФО 351578, код ОКПО 24337603.

Претензии кредиторов и санаторов принимаются в течение месяца со дня публикации объявления.

Спорт

«Бронза» криворізької «ПЛАВКИ»

Футбол. Чемпіонат країни. Виспа ліга.
Пропущені матчі 18-го туру.
«Металург» Зп — «Дніпро». 2:2. 5 000. Демченко, 19, Полтавеш, 49 — Калитченко, 34, Похлебенко, 60.
Пропущені матчі 28-го туру.
«Ніва» — «Динамо». 1:5. 12 000. А. Калитченко, 24 — Венглісний, 38, 43, Сербеніков, 47, Ковалов, 50, Ребров, 66.
«Металіст» — «Карпати». 3:1. 16 000. Кирлик, 31, Пец, 61, 76 — Генко, 21.
Матчі 30-го туру.
«Зірка» — «Крибас». 2:3. 5 000. Кислов, 66, Мартинюк, 89, з пенальті — Монархов, 6, 51, Платонов, 73.
«Шахтар» — «Таврія». 2:0. 2 000. Бахарев, 36, Селезнев, 81.

	В	Н	П	М	О
ДИНАМО	23	5	1	74-15	74
ШАХТАР	20	5	5	70-25	65
КРИВБАС	16	11	3	43-18	59
Карпати	14	10	5	52-33	52
Металіст	14	5	10	31-31	47
Металург М	13	6	10	24-27	45
Металург Зп	12	6	11	46-42	42
ІСКА	10	10	9	36-35	40
Таврія	9	7	13	33-39	37
Зірка	9	7	14	31-40	34
Ворскла	9	5	15	32-43	32
Дніпро	7	7	15	23-45	29
Металург Д	7	7	15	26-46	28
Ніва	7	7	15	26-40	28
Прикарпаття	6	6	17	24-55	24
СК Миколаїв	2	6	21	17-64	12

Перед ним ігровим днем визначився чемпіон і володар срібних нагород, а також два великих турніри. Усіх матчів криворізької «ПЛАВКИ» завоювала бронзову призера чемпіонату. Ним заслужено став «Крибас». З першою «бронзою» в історії клубу ми широко відзначили свій перемогу з м'ястами турнірів, тренерів. Охоче Тарана і Геннадія Литовченко. Залишається покласти криворізькому клубу дебюту в Європі. До речі, «Крибас», успішний дебют в Європі. До речі, «Крибас», «Шахтар» і «Карпати» представляють Україну в розігріш Кубка УЄФА.

Дива на фініші

Першість України. Перша ліга. 38-й тур:
«Буковина» — «Полісся». 1:2. 1000. Ширин, 41 — Крижанівський, 29, Войчишин, 73. «Чорноморець» — «ФК «Іллі». 2:1. 1500. Мокан, 25, Гусєв, 75 — Ляшко, 44, «Металург» — «Волині». 2:1. 2500. Валуєв, 73, Олійник, 77 — Кожановський, 72. «Торпедо» — «Явір-Суми». 2:3. 1000. Іричук, 47, 86 — Терещук, 48, Морозов, 68, Осалдін, 89, з пенальті. На 78-й хв. з поля вилетів Морозов (Я). «Шахтар-2» — «Нафтовик». 0:3. 500. Прохан, 28, 65. На 17-й хв. з поля вилетів Якимович (Ш). «Динамо-2» — «Поліграфтехніка». 1:1. 500. Мотуз, 89 — Богатирьов, 13. «Десна» — «Крем'яч». 5:1. 1000. Кожановський, 62, Данилевський, 76, Рудий, 78, Гусак, 78, Панченко, 86 — Бабур, 90. «Сталь» — «ІСКА-2». 4:1. 600. Лопатник, 25, Шотковський, 27, з пенальті, 76, Ареф'єв, 65 — Маликов, 67. На 64-й хв. Маликов не реалізував пенальті. «Шахтар» — «ФК «Черкаси». 2:2. «ФК «Вінниця» — «Полісся». 1:2. 1500. Софіївський, 58, у власні ворота — Козаківський, 66, Паршин, 63.

Такі дива трапляються тільки на фініші першості команди, які перебувають у зоні вильоту і не відзначаються майстерністю, раптом переміщують лідири. Та ще й на їхніх полях. Варто лише глянути на результати матчів 38-го туру, щоб зрозуміти, про які клуби йдеться. Ну, скажіть, хіба виграла б сумська команда «Висхолох» у «Торпедо» із заборави на його полі, тоді, коли господарі акцентували потрібні були б три очки? Тепер перемога була потрібна «Явору», і, звичайно, ці команди вийшли і відісталися.

Мабуть, у ході останніх турів першості такі дива триватимуть, бо загроза вильоту з ліги нависла над шістьма клубами. От тільки чи отримавши від таких матчів задоволення більшість? Навпевно, ні, бо відвідуваність на фініші різко впала. Звичайно, не все можна пояснити і спеком... Заключні тур першості команди другої ліги проведуть 26 та 29 червня.

Успішний старт

Теніс. Лондон. Відкритий тенісний турнір. Перше коло. Андрій Медведєв (Україна) — Бернд Карбахер (Німеччина) — 7:6, 7:6, 6:4. Олена Татаркова (Україна) — Джейн Чі (США) — 7:5, 6:0.

3 «просапіном» — в аграрне майбутнє

Врожай-99

Схоже, і цього року битва за врожай проходить, традиційно, у екстремальних умовах. Навіть міцні господарства ледь тримаються тепер на плаву. Торік улітку КСП ім. Фрунзе Катеринопільського району, що на Черкащині, за врожайністю у районних зведеннях було серед перших, а тепер усе одно у боргах.

Голова сільгоспідприємства Сергій Приходько не втрачає оптимізму: зернемо, бо на який хліб колоситься. Та й пального — а потреба у ньому на косовині 300 тонн — на попервах вистачить. 6 тонн з обійнятих боти надала держава. Решту скуповували за згаданою. Добриями підсилювала обласна влада. Звісно — під майбутній врожай.

Аби придбати засоби захисту рослин — живих коштів не знайшлося. У борг комерсанти нинішнього року не давали. Голови закликають сподіватися, що клоп-черепашка омине туди туди. Проти іншого ворога, бур'янів, доводиться застосовувати дієвий препарат «просапіном». Тобто — працювати сапками.

Так дешево, — розмірковує Сергій Приходько, — та й люди при ділі.

Хоча, за належної технічної бази і застосування відповідних технологій можна було б 50-ма парами рук обійтися, такі «технічні протреси» тутешніх селян, здається, влаштує у КСП 300 пенсіонерів і стільки само працюючих.

У господарстві старіші латані-перелатані «Ниви». Проте керівник підприємства і іншого прогресу, тобто широко розрекламованих, умовляючих імпортним агрегатом механізмів, не визнає. Іхні допомога обійдеться у 15—20 відсотків урожаю, а свої механізми залишаться без роботи. Витрат — без зарплати, хоча б і натуральною.

Збиратимемо самотужки, — збирає голову, — хоча й зробиш це буде важке, ніх торк.

Не краща ситуація і в інших регіонах.

Живну музику замовляє комерсант

674 тисячі гектарів ранніх зернових, — повідомляє наш власний кореспондент Григорій ВОРОТНЮК, — дозрівають на полях Миколаївщини. Урожай треба зняти у якнайштішіх термінах. А як? Мало, що навантаження на техніку неможливо високе, бо більшість комбайнів на ладан дихають, так ще і в їхні баки заливати нічого. 20 тисяч тонн свільних нафтопродуктів «Шахтар», за певних умов 5 тисяч тонн пального фірма поставити у вигляді товарного

кредиту (розрахунки — пшеничного нового врожаю) під гарантії облідржадміністрації. Решту комерсанти заведуть на хлібоприймальні пункти, й пально неадаватиметься конкретним сільгосппідприємствам тільки за прямим обміном: тонна пального — 2,65 тонн пшениці. А з «накрутками» хлібоприймальних пунктів отой коефіцієнт підсочить до 2,79.

Аби полегшити становище, сесія облідржи ухвалила налати аграрникам фінансову допомогу в розмірі 1,8 мільйона гривень, виручених від продажу векселів «Енерготеомо». Однак цих коштів вистачить лише на 1,7 тисяч тонн «горючки». Обласні владні структури звернулися до банків: допоможіть селу — дайте кредити. Банкіри мовчать. Отож під пально пале та левава частка врожаю, яка осиде незаробом у коморі. Тільки от не в хлібооборітській, а в комерсантській. Витрат бізнесменів від АПК знову диктуватимуть шіни — уже на борошно і хліб.

Коровий-коровий, і не хочеш — повертай

Регіональний контракт в обсязі 40 мільйонів гривень на закупівлю зерна, соєвих кормів, тваринницької та іншої сільгосппродукції затверджено розпорядженням голови Донецької облідржадміністрації. 9,6 мільйона гривень вже виділено на придбання матеріально-технічних ресурсів для села.

В області створено тендерну комісію і визначено операторів, які знаходитимуть поставальників пального-мастильних матеріалів, міндобри, запчастин, засобів захисту рослин тощо. Господарства, що зійснюватимуть поставки до регіональних заєсік, укладатимуть договори безпосередньо з оператором. Орієнтовно на ліна, приміром, тонни пшениці третього класу при цьому визначено у 240 гривень, соняшнику — 480 гривень. Втім, розрахунок зійснюватимуть за середніми по Україні цінами на момент зачіп продукції.

За словами виконуючого обов'язки начальника відділу ринку заготовів і якості сільгосппродукції управління АПК обласної держадміністрації Анатолія Томачинського, цього року тендерна комісія суворо ставиться до витрачання бюджетних коштів і у поставальників вимагає детальну калькуляцію всіх витрат. Щоб виключити прикри випадки мильних роєв, коли нафтопродукти за регіональним контрактом обходилися господарствам удвічі дорожче, ніж придбані самостійно. Ретельним стане і відбір агропідприємств, що співпрацюватимуть з обласною

владі. Адже протягом останніх трьох років господарні зборували до регіональної комори на 31 мільйон гривень продукції, із них на 20 мільйонів гривень передбачено повернути цього сезону, повідомляє з Донецчини наш власний кореспондент Ліна КУШ.

«Горючки» вистачить хіба що на розкрутку

Крим живнє, інформуює власний кореспондент Віктор ХОМЕНКО. З стареньких 2445 комбайнів у господарства півострова витримають косовини хіба що половина. А от мехзагони готові працювати. Шоврада — за збіжжя. Роботу свою «варяги», озброєні імпортовою технікою, оцінюють у 14—16 відсотків від збірного.

Пально до живн селяни отримали. З держрезерву до кожного господарства надійшло по 50 тонн дизпального. На розкрутку, принаймні, вистачить.

Невесело працювати в борг

Чернігівщина, повідомляє кореспондент, у «Гу» Сергій ПАВЛЕНКО, протів у Києва 4—5 тисяч тонн хліба з резерву, оскільки до нового врожаю, не виключено, виникнуть проблеми з за-

Голова КСП ім. Фрунзе
Сергій Приходько:
зберемо, бо он який хліб
колоситься

безпеченням хлібообуличним виробок населення області

Торік регіональний контракт становив 100 тисяч тонн (нині 90 тис.), від який сільгоспвиробники отримували дизпальне, бензин тощо. Проте не всі поспішали розраховуватися. Робити це боржникам довелося цього року. Та, схоже, то лише сподівання. Оскільки відсутня чітка схема виконання зобов'язань, повторення минулорічної хлібозаготи вилетіло. Тим паче, що КСП вже нинішнього сезону встигли зборувати

за прогнозами, на озимому кліні з кожного гектара господарства зберуть у середньому 20 центнерів пшениці та 16 центнерів жита. Схоже, не всі з наявних 3181 комбайнів, 1484 жаток братимуть участь у врожайних баталіях: жита не за горами, а забезпечення нафтопродуктами ледь розпочинається. Це при тому, що шіни на них повзуть утору. Тому, напевне, збирання в області розтягнеться. У Варвинському районі, наприклад, навантаження на комбайн становитиме 236 гектарів (за норми 100). Зрозуміло, втрати зерна неминучі.

Фото Галини КВІТКИ

Тенденції

І, може, піде молодь з міста на село

Три роки тому Євген Гориславцев закінчив Олександрійський технікум. Потім вступив військову форму, служив півтора року в армії. Повернувшись до рідного міста, влаштувався вагантижником на місцеву швейну фабрику. Заробляв сімдесят гривень, працював, бувало, без вихідних, улавох з колегою обслуговував всю фабрику. Але хіба це заробіток для молодого, енергійного хлопця в наш час, та ще коли надував обкуржиться? Однак протримав рік — вибору не було. Та нещодавно Євген зазирався від іждати. Як з'ясувалося, отримав запрошення на хорошу роботу. У КСП «Ульянівськ», що у селі Жовтому П'ятихатського району Дніпропетровщини давно шукали доброго ветеринара.

— А ти хоч рід був у тому Жовтому? — запитує село.
— Раніше не був, але поїхав, подивився — нормальне село. Господарство дало спеціалісту двокімнатну квартиру з усіма зручностями, телефоном, город, хлів з телишкою і двома поросятами. Працюй на здоров'я!

Буде оразу попередили, що зарплати немає і не скоро буде, — розповідає Євген, — але розумна людина в селі не пропаде.
— Стривай, все-таки Олександрія — місто, а ти зібрався в село?
— А що у місті? Чекати нічого. А нам дітей ростити. Свою справу я знаю, впровадять, а земля, дуло, прогуду.

Ірина ШИРОКІН.
Кіровоградська область.

Редиктор номера Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ.
Перший заступник головного редактора Анатолій ГОРЛОВ.
Редколегія: Олександр БІЛИК (заст. головного редактора), Леонід БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), Віталій ЖЕЖЕРА, Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО, Сергій ПРАВДЕНКО, Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, Віталій СУДДА (заст. головного редактора).

- © За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- © Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- © За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- © Друкується на повсякденно.
- © Пустивання з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідчення про реєстрацію
періодичного друкованого видання —
КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень
(крім неділі й понеділка)
українською і російською мовами. Індекс 60955.
Тираж 200581.

Комбінат друку видання «Преса України».
252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50
Зам. 0311113.
1 2 3 4 5 7 8 9 0

Голос України

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса ВР України:
252019, м. Київ-19,
вул. М. Грушевського, 5
Адреса редакції:
252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23;
телефакс — 224-72-54;
відділ реклами — 441-86-50, 441-89-34, 441-89-44;
телефакс — 449-85-62.
E-mail: sekret@golos.rel.com